

Vlasty, -cestov

2*26

LIBĚNA ROCHOVÁ
JIŘÍ HAVELKA
OXFORD
DAWSON CITY

Jedete?

My jedeme s vámi!

Rodinná jízda bez nervů i za hranicemi všedních dnů.

Znáte to. Děti po půlhodině volají: „Kdy už tam budem?“ Někdo má hlad, jiný potřebuje zastávku... Hledáte správný sjezd a pak... prázdná pneumatika, kamínek v čelním skle... Co teď?

S naší asistencí k vozidlům cestujete v klidu. Ať už míříte k moři nebo na hory, postaráme se, aby se z dovolené nestalo drama. I vaše cestovatelské sny si zaslouží záchrannou síť.

→ Více na www.allianz.cz

Stanislav Bernard
spolumajitel Rodinného pivovaru Bernard

Mám dojem, že od té doby, co existuje internet a sociální sítě, máme sice blízko k informacím, ale daleko k pravdě. Jasně, zní to jako paradox. Vždyť nikdy v historii jsme neměli tak snadný přístup k vědění: stačí pár kliknutí a víme skoro všechno. Nebo si to alespoň myslíme.

Dříve jsme pro poznání museli něco udělat. Vzít si knihu, skripta, prostudovat problematiku a pochopit, kde je pravda. Dnes se v informacích až topíme. Každý totiž může napsat cokoliv, vydávat to za pravdu a ono si to najde své čtenáře. A my? Často vezmeme první věc, která na nás vyskočí. Protože spěcháme. Jsme ve stresu, unavení. Protože se nám nechce pátrat dál. A tak se spokojíme s tím, co je po ruce.

Do toho vstupuje umělá inteligence, která nám na cokoliv odpoví během vteřiny. Jenže odpověď není totéž co pravda. Pravda se většinou rodí mnohem pomaleji, často bolí a především vyžaduje přemýšlení. A to se dneska moc nenosí. Jaký je pak výsledek? Začínáme pochybovat i o tom, co máme přímo před očima, a naopak věříme věcem, které jsme nikdy neviděli ani nezažili. Často stačí šokující titulky a zahltní nás emoce. Lidé bohužel hloupnou.

Jsou tací, a není jich málo, kteří věří tomu, co slyší z mnoha, často lživých mainstreamových médií. Pak jsou zde lidé, kteří si dají tu práci a hledají alternativní názory. Principem demokracie však je diskuse těchto skupin, a ne nálepkování, pokrytectví a dvojí metr.

Možná je problém v tom, že jsme si odvykli věřit vlastní zkušenosti, vlastnímu úsudku, selskému rozumu a mnohdy i autoritám. Místo toho si necháme realitu zprostředkovat vlastně kýmkoliv a pak se díváme, že jsme z toho všeho podráždění, unavení a někdy se chováme i zbytečně agresivně.

Jak to změnit? Jednoduché to nebude. To ale neznamená, že nemá smysl začít: ideálně každý sám u sebe. Klidně drobnostmi: nedat na první dojem, podívat se na věci z více stran, připustit si, že pravda nemusí být taková, jakou jsme si ji zrovna pohodlně poskládali. A občas prostě vypnout. Sednout si s někým, koho máme rádi, normálně si povídat a dát si u toho dobré pivo. Protože ať je svět jakkoliv složitý, jednu věc snad ještě pořád poznáme spolehlivě: jestli nám pivo chutná, nebo ne. A to může být docela dobrý začátek, jak se vrátit zpátky k realitě.

Držme se!

vlastní cestou 2²⁶

obsah

duben – květen – červen

redakce
Stanislav Bernard, Boris Dočekal,
Zdeněk Mikulášek, Markéta Navrátilová,
Aneta Slavíková
design
Štěpán Malovec
tisk
Indigoprint, s. r. o.
vydavatel
Rodinný pivovar Bernard, a. s.

Vaše připomínky a náměty můžete zasílat na zdenek.mikulasek@bernard.cz
Magazín Vlastní cestou je zaregistrován na Ministerstvu kultury ČR
pod evidenčním číslem MK ČR E 14164.

obálka > Kateřina Gabriel Konarovská: Web Weaver, 2023

04 — **Liběna Rochová**
rozhovor

10 — **Tramvaj**
povídka Alžběty Bublanové

14 — **Tramvaj do Modřan**
fotoreportáž

20 — **Z pivovaru**
novinky z pivovaru

22 — **Kateřina Gabriel Konarovská**
lahůdka ze světa umění

27 — **Jiří Havelka**
rozhovor

30 — **Z pivovaru**
novinky z pivovaru

31 — **Pivo a apokalypsa**
fejeton Ondřeje Neffa

32 — **Dawson City: Návrat domů**
komiks (Jaromír 99 / J. Rudiš)

34 — **Oxford a jeho slavná univerzita**
reportáž

38 — **Bauerova vila**
Vysočina a okolí

www.bernard.cz

www.facebook.com/bernard.cz

Jsem jako pták,
který létá nade vším

říká

Liběna Rochová

Celý život se učím naslouchat a upozadit ego

Vaším dědečkem byl generál Bohuslav Závada, československý hrdina, za druhé světové války popravený nacisty. Jak člověka ovlivní mít takového předka?

Kéž bych měla v sobě to, co dědeček. Žiju tím celý život, pro nás to byl neskutečně statečný člověk. Už druhým rokem prosím pana prezidenta, aby udělil dědečkovi státní vyznamenání – nepodařilo se to, ale od paní Jany Černochové, bývalé ministryně obrany, dostal loni osmého května na Vítkově Kříž obrany státu. A jak tam paní Černochová správně řekla, zasloužili by si to i další stateční vlastenci. Ale zpět k vaší otázce: Čím jsem starší, tím víc si uvědomuji, jak to pro mě bylo zásadní. My jsme v tom vyrůstali, někdo to může nazvat glorifikací předků, já bych řekla, že takový příměr je trošku arogantní. Byli jsme vychováváni k obrovské úctě k dědečkovi, k předkům, k jejich statečnosti – a tím i k povědomí, co je statečnost, co je hrdinství. Pojmy, který mladý člověk běžně neslychával.

Zároveň musí být drsné probírat se příběhem muže, který skončil pod rukama kata.

Bábinku, jak jsme jí říkali, to ohromně zasáhlo, zůstala sama na čtyři děti. Když jsme s dcerou dávaly dohromady žádost pro pana

prezidenta ohledně vyznamenání, hodně jsem toho přečetla. Že když dědeček chodil k výslechům, neřekl jméno jediného spolubojovníka. Nikoho. I když ho mučili nepředstavitelným způsobem.

Projevil statečnost, jaká se dnes vidí málokdy.

Než vynesli rozsudek, nějaký gestapák dědečkovi říkal, že má velkou autoritu u svých vojáků, že je výborný vůdce, a když se přidá k nacistům, jeho vojáci půjdou za ním a jemu se nic nestane. Bábinka tehdy přijela do Berlína a viděla na vlastní oči, jak prý dědeček hned vyskočil a řekl: To bych ale zradil svoji vlast! Na což gestapák opáčil: Popravit! Podobné tragédie prožilo více rodin. Tím spíš si dnes uvědomuji, kolik statečných, poctivých, slušných, pravdomluvných, čestných lidí žilo – ti mají být ve vedení státu.

To je rovina velkých dějin. Co vaše osobní, rodinné dějiny?

Pro mě je velmi důležité mít takového předka, protože pak se nemůžu chovat špatně. Nemůžu být nemravný, nemorální člověk. Nemůžu. Můj tatínek zase v roce 1951 vrátil rudou knížku, když zuřily politické procesy. Z katedry energetiky v Brně ho pak vyhodili, nosil plechy ve zbrojovce, vyšetřovali nás,

kontrolovali nám poštu. Další statečný člověk. I tatínek byl pro mě vzorem člověka na vysoké morální úrovni. Nebyl disident, ale postavil se režimu, měl jasné názory. V tom jsme byli odmalička vedeni. Pak vám to ani nikdo nemusí říkat, cítíte to. Tak jsem to měla i se svými dětmi, v jednom rozhovoru zmínily, že jsme jim s manželem byli příkladem a pak ony považovaly tyto věci za normální, přirozeně je nasávaly. Vždycky jsem děti brala jako partnery, stejně tak mě mí rodiče podporovali v práci. A když je ve vztahu důvěra, přece nemůžete zklamat ty, kteří vám důvěřují.

Jaké bylo žít v době, kdy víte, že konáte správně, ale jste za to perzekuováni?

Věděli jsme, že to, co se děje, není správné. Já jsem se třeba nejprve nemohla dostat na střední školu, protože jedna, promiňte, kurva komunistická...

To se neomlouvajte, to je terminus technicus.

... z pouličního výboru řekla tatínkovi, že mě nedoporučí na textilní průmyslovku, protože on je potíživista a vystupuje proti režimu. Když jsem se v roce 1972 hlásila na UMRUM, nedostala jsem se tam jistě hlavně kvůli velkému zájmu o školu. Ale stejně – tipec. Žádné takové, že jsem měla předjednanou možnost odjet do Paříže na zkušenou, jak se to dělávalo. Žádné cestování, nic. V 90. letech nám paní poštačka v Brně líčila, že poštu k nám nejdřív nosila soudruhům a až poté, co si ji přečetli, nám něco zůstalo ve schránce. Anebo vidíte někoho, jak se naproti baráku kouká dalekohledem do vaší ložnice, to není nic příjemného. Nechápu, proč jsem nepodepsala už Chartu 77, už jsem na to měla rozum. Když jsem pak dostala první příležitost, podepsala jsem Několik vět.

Petici zveřejněnou na konci června 1989.

Tehdy nikdo netušil, že se režim zvrátí. Když někteří lidé říkají, že jsme věděli, jak to skončí, přijde mi ostudné, že takto někdo může vůbec reagovat. Já jsem to udělala, protože to byla moje povinnost. Potřebovala jsem se vzepřít.

Ale riskovala jste.

Se sedmiměsíčním synem jsme tehdy jeli do Mikulova na sochařské sympozium – když si přečtete v Mladé frontě tučně na první

stránce, že nás začnou zavírat, když slyšíte své jméno na Hlasu Ameriky... Dívala jsem se na mého Marečka a říkala si: Jestli půjdu sedět, tak nevím, jestli to zvládnou. Ale věděla jsem, že jsem to musela udělat.

Dnes víte, že jste ve zlomovém momentu obstála. To musí být ohromně cenné, můžete se s klidem každý den dívat do zrcadla.

Okamžik, kdy jsem to podepisovala, si stále vybavuji, nezapochybovala jsem. Strach jsem měla poté, když zastavilo auto večer před naším domem, to jsem se probudila a bolelo mě břicho; něco strašného, když si to uvědomíte. Ale zároveň jsem cítila, že vlastně jdu ve šlépějích svých předků. Že si můžu v duchu říct: Vidíš to, dědečku? To pro mě bylo až dojemné. Anebo když mi pak volala známá mé maminky a řekla: Já tě obdivuju, já jsem se to podepsat bála.

Řešila jste podobně fatální dilemata i po listopadu 1989?

Samozřejmě přicházela jiná, morální dilemata. Vadí mi, že je příliš konzumu a lidí to odstřihává od duchovní cesty, od duchovního života. Situace je vážná celosvětově, mamon nás šíleně pohlcuje a zapomínáme na základní věci. Takový je bohužel systém, v němž žijeme. Ale pětatřicet let jsem neměla vůbec potřebu dokazovat nějakou morální sílu – až den před naším rozhovorem jsem podepsala, že stojím za prezidentem.

Vy jste Petra Pavla podporovala už před jeho zvolením, přitom i on byl v komunistické straně. Byl součástí režimu, který vaši rodinu dusil.

Když mě oslovili, měla jsem dilema – nejprve těžké, poté lehčí. Řeknu k tomu ještě jeden příběh. Když se můj tatínek vrátil z emigrace, zkraje 90. let ho chtěli zpětně habilitovat. Byl to již starý, nemocný člověk, katedra energetiky mezitím přišla na vojenskou akademii, takže oponenty byli vojáci, tehdy přirozeně komunisti. Tatínek přišel do sálu a říkali mu: Pane doktore, je to formalita, popište nám váš výzkum. Tatínek vše velmi podrobně líčil, a když skončil, v zeleném tam seděla další komunistická...

Ano, ten výraz už zde padl.

A ten člověk s despektem pronesl: Pane doktore, k čemu nám jsou v dobách počítačů ty vaše výpočty tužkou? V duchu jsem si

„Vadí mi, že je příliš konzumu a lidí to odstřihává od duchovní cesty.“

říkala: Ty jsi svině, proč se starého pána ptáš na takové věci? Tatínek vstal a řekl: Kdyby v nich nebylo nic platného, tak mi to minulý měsíc nezveřejní v rakouských a švýcarských novinách. Řekl to, spadl – a umřel.

To je hrozný příběh.

Chtěla jsem za tím člověkem jít a povědět mu do očí, že tatínka zabil, pohřbil, ale pak jsem říkala, že nebudu přilévat olej do ohně. Takže když pak za mnou přišli, ať podpořím Petra Pavla, odpověděla jsem, že nemůžu. Vždyť to byl komunistka a voják.

Proč jste názor změnila?

Protože každý má dostat šanci, i když pochybí. Samozřejmě to byl pro mě ze začátku problém, ale další věcí je, jak je člověk vychovávan, v jakém prostředí vyrůstá – a jak bychom se my ostatní chovali v situaci, do jaké byl postaven on.

Vy jste těžkou dobu ustála.

Když jste mluvil o pohledu do zrcadla, to je krásný příměr. Mně se líp žije, člověk chce žít rovně. Samozřejmě, kdyby mě mučili, panebože, nevím, co bych dělala. To nevíte nikdy. Ale jinak je krásné mít čisto na stole, čisto v hlavě.

Odpustit, ale nezapomenout?

Odpouštět se musí, i když je to těžké. Tomu, kdo zradí? Tomu, kdo se špatně chová? Četla jsem knihu o tom, jak mniši z Tibetu utíkali po napadení Čínou, čínští komunisti je chytili, týrali, na malého chlapečka močili – ale mnich, který u toho ležel vedle něj, tomu chlapci říkal: Nesmíš mít v sobě zlo, musíš to přijmout, musíš mu odpustit. To je silné. Velmi silné.

Je to ale vůbec možné?

Vedli jsme na toto téma krásnou diskuzi s Václavem Marhoulem a s tatínkem jednoho

„Když něco děláte poctivě, naplno a posedle, je to na výsledku cítit.“

pacienta s nemocí motýlích křídel, který je na své duchovní cestě tak daleko, že se stal pacifistou. Dialog mezi nimi probíhal následovně, Václav se ptal: Co když ti zabije voják dítě? Ty mu odpustíš? A on řekl: Ano, já bych mu odpustil. Marhoul opáčil: Já bych ho zastřelil.

A vy sama jste na téhle škále kde?

Jsou to ohromně složité zkoušky. Nenávisť je strašlivá věc, vím, že je dobře odpouštět, chtěla bych jít čistší cestou a odpustit, zdůvodnit si to, ptát se, co má takový člověk za sebou, proč to udělal, ale... Je to těžké, hodně těžké. Když se podívám na naši stávající politickou garnituru, to je takové panoptikum, že k těm lidem necítím nenávisť, ale odpor ano. Vždycky říkám, že nejkrásněji by bylo, pokud by všichni žili v lásce. Když byla maminka na smrtelné posteli, bavily jsme se a já se jí ptala: Maminko, co je nejdůležitější na světě? Láska, odpověděla. Když má člověk k sobě lásku, nedokáže ublížit. Když cítíte lásku k sobě i k ostatním, neuděláte špatnou věc.

Bavíme se dosud o věcech mimo vaši profesní dráhu, o věcech na první pohled důležitějších. Není to ale tak, že profesní i lidský rozměr jdou ruku v ruce?

Určitě jsou v souladu. Potvrdila jsem si to po zhlédnutí své retrospektivní výstavy v Brně. Ano, je to výtvarný fashion art – prostě šaty. Ale jak žiju, tak tvořím. Ke každé práci jsem přistupovala zodpovědně a poctivě a ono je vidět, jestli to děláte od srdce, a ne kalkulem. Na mé retrospektivě jsou věci od konce 70. let až do současnosti a v oděvních formách není velký rozdíl; kurátoři chtěli dokázat, že pracuju pořád stejně, že tam nejsou velké výkyvy v kvalitě, ani řemeslné, ani tvůrčí. Zase jsem si uvědomila, že když něco děláte poctivě, naplno a posedle, je to na výsledku cítit.

To je zásadní? Být sama sebou, nezapadat se?

Byla jsem první československá značka, která v roce 1991 vstartovala do světa. Otevřely se mi dveře, možnosti byly neuvěřitelné, ale po čtyřech letech jsem to opustila. Nechtěla jsem dělat masovou produkci, nechtěla jsem se podbízet trhu. Když jsem řešila trendy a tendenci, cítila jsem, že ztrácím sebe sama. Chtěla jsem zůstat svobodná, nezávislá. Proto jsem ozelela, že by člověk byl známější ve světě, že by samozřejmě i lépe vydělával.

LIBĚNA ROCHOVÁ

Jedna z nejvýznamnějších českých módních návrhárek a designerek, narodila se 21. září 1951 v Brně. Je profesorkou architektury a designu a nositelkou mnoha oborových ocenění, mimo jiné i Czech Grand Design, kde je i v Síni slávy – soupis počinů této výjimečné ženy, jež se po listopadu 1989 prosadila jako jedna z prvních Češek ve svém oboru v zahraničí, by mohl být stejně dlouhý jako rozhovor s ní. Její celoživotní dílo mapuje aktuální velká retrospektivní výstava Liběna Rochová: Doteky, u níž měla architekturu na starosti její dcera Magdalena Rochová a kurátory jsou Andrea Běhouňková a Jan Králíček. Výstava bude v Uměleckoprůmyslovém muzeu v Brně otevřená až do srpna 2027.

Váš dědeček pronesl: Milí hoši, národ potřebuje oběti, bez nich není svobody. Vy jste se zřekla více peněz, více slávy, ale – je to obět'?

Ne, nebyla to obět'. Já bych to nezaměňovala s tím, co řekl dědeček, to byla úplně jiná situace. Já jsem nebyla ohrožena na životě, jen jsem chtěla dělat svou práci poctivě a naplno. Dědečkova věta je zásadní, ovšem na úplně jiné, vysoké, vyspělé morální úrovni. V mém oboru nešlo o obět'. Byla to jediná možná cesta.

Zmínila jste, že vám vadí konzum, masová móda...

Celý život dělám udržitelnou módu, věci nadčasové; minulý týden jsem vytáhla třicet let staré šaty, protože mám pořád stejnou postavu, nosím je dál, jeden kožich mám dokonce čtyřicet let. Proč ne? Když nosím kvalitní věci, jsem udržitelná, protože mi vydrží celý život. Ač pracuji v oboru, který je konzumní, nechci tomu podléhat a nesouhlasím s tím. Právě kvůli velkým řetězcům jsem masovou produkci v 90. letech opustila – a teď je to mnohem horší. Zvláště když si uvědomíte, že majitelé těchto firem patří mezi nejbohatší lidi na světě a v Indii jsou kvůli tomu mrtvé řeky, nemocní lidé. Je to prachobyčejné vykořisťování.

Jenom to?

Někdo mi může oponovat, že dávají lidem

z rozvojových zemí práci, že pak mají na jídlo. Já se ale ptám: Nebylo jim líp předtím? Byla jsem v Indii, v Tibetu, na Srí Lance, viděla jsem slumy v Africe, viděla jsem opravdu drsné věci, lidi na ulicích. Je to velice složitá otázka. Potkala jsem se s majitelem firem v Bangladéši a ve Vietnamu, který zakazuje práci dětem. Jednou přijel do své továrny na kontrolu a zjistil, že tam pracuje dvanáctiletý chlapec. Tak si zavolal ředitele: Vyhodit! Neexistuje! Jenže on mu odpověděl, že ten chlapec živí rodinu, že nemůže jinak.

Šťastný člověk, který nemusí podobná dilemata řešit v realitě.

Každopádně si myslím, že masová výroba a konzumní život jsou zruďnost. Proč se musí vyrábět tolik aut, když pak ani nikde nezaparkujete? Kolik je v Africe plných hal vyhozeného oblečení? Případá mi to strašně. Když si koupíte kvalitnější kus oblečení, i když je několikanásobně dražší, vydrží vám mnohem déle, takže nakonec ušetříte.

Komunismus byl vpravdě odpudivý experiment, tato tvář kapitalismu je také špatná...

Jdeme z extrému do extrému, zlatá střední cesta. Demokracie je úžasná věc, ale fungovala by, kdyby v ní žili inteligentní lidi, kteří jsou zodpovědní k sobě samým. Kdyby

si demokracii jako myšlenku vzali do svých rukou lidé, jimž nejde o koryta a jsou na vysoké morální úrovni. A musí to být lidé, kteří se upozadí. Konzum buduje egocentricky, co mluví jen o sobě. Studoutům říkám: Buďte sebevědomí, ale ne nafoukaní, jenom blbci jsou nafoukaní. Buďte sebe-uvědomělí, uvědomte si sebe sama, buďte na sebe hrdí, protože pak to budete šířit dál. Jen se to nesmí zaměnit s narcismem. I já se to učím.

A jak jste v tom daleko?

To není jen tak, to je dlouhá cesta, někdy bolestivá. Když se nad to už dokážete povznést, jako by se vás to netýkalo, je to výborné – každé ráno jsem pták, který létá nade vším. Jsou situace, kdy ego musíte trochu dát pryč. Když mi instalovali brněnskou retrospektivu, byli jsme tam čtyři, kurátoři, moje dcera a já. Všichni jsme něco chtěli, ale jeden si vážil druhého. Cítila jsem úctu, respekt ke druhému, ega se upozadila. A najednou se rozhostila, řekla bych, až harmonie. Stav, kdy se nám to líbí všem, i když každý trochu musel ustoupit. Kurátoři mi pak říkali, že tenhle přístup byl jedním z nejlepších počinů v celé přípravě výstavy. Jsou věci, kde kompromisy dělat nechci, ale když se jedná o detaily, kdy nejsem vnitřně přesvědčena, je čas na diskuzi. Celý život se učím naslouchat druhému a pochopit ho. A nejvíc v životě manželském (*úsměv*). •

ALŽBĚTA BUBLANOVÁ

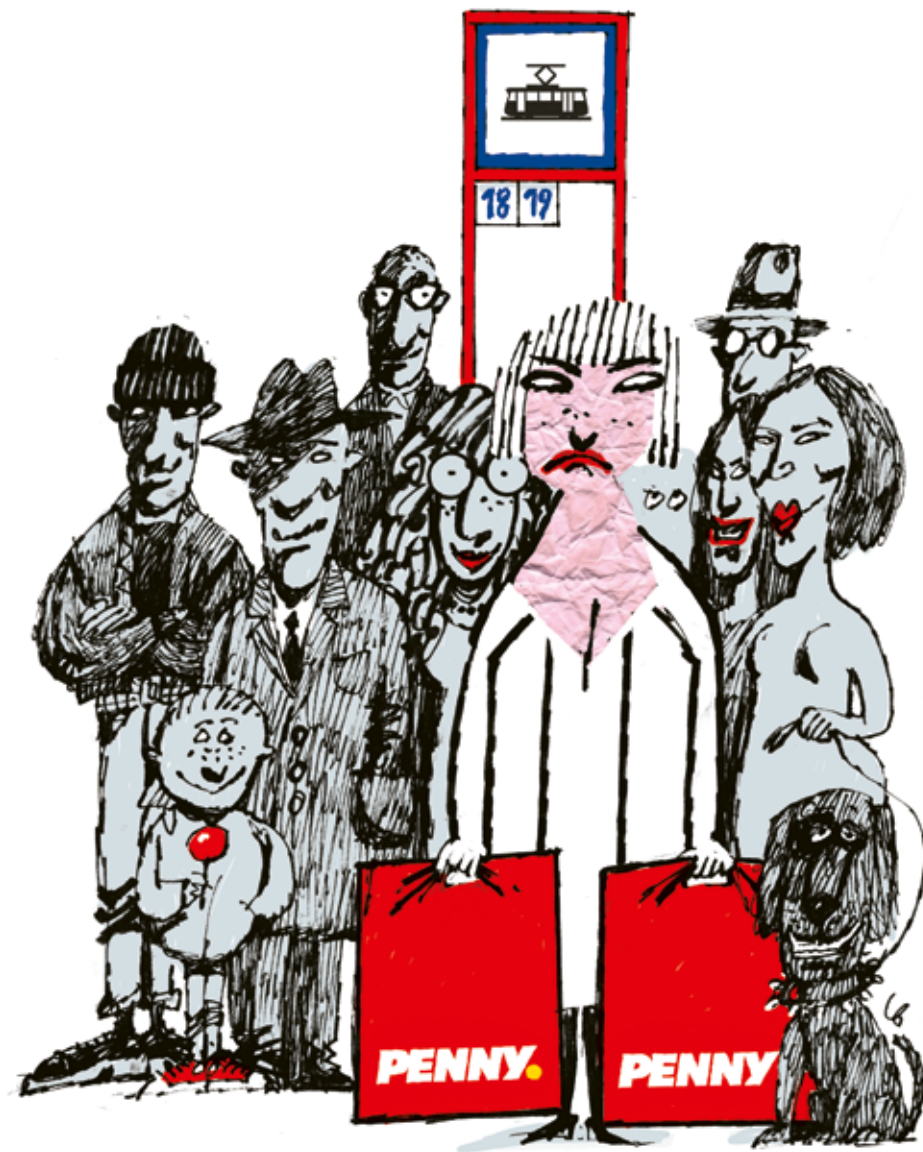
Tramvaj

Rozhlížím se v tramvaji. Tamta mladá s umělými řasami. Sedí tam a něco píše do mobilu, čas od času si odhrne ofinu. Pod ní má pár boláků od akné. I tak je hezká, jednou si najde chlapa, který ji bude živit. Bude mít hezčí život než já. Přeji jí, aby ho neměla.

Vystoupím a táhnu dvě igelitky s nápisem Penny. Jako na potvoru jsem si zapomněla doma plátěné tašky. Dvacet korun v háji. A to se táhnu tři zastávky tramvaj, protože u nás je jen Billa. Drahá. Zbytečně drahá.

Kam asi v sobotu ráno takhle naporáděná filena jede? Možná domů, z nějakého tahu. Ještě se otočím směrem do tramvaje, ale vidím jen obrysy postav. Už mám špatný zrak. Jsou s tím věkem jen problémy. Odemknu vchodové dveře. Blbě se odemykají, někdo by se na to měl podívat. Ve výťahu cítím nervozitu. Modlím se, aby se nezasekl, aby zastavil tam, kde má. Ale přeče nepůjdu do pátého patra pěšky. S taškami. To mi taky přišlo s věkem. Strach z těchto malých prostorů.

Dnes budu péct kuřecí stehna a ze zbytku udělám polévku. Mirkovi není moc dobře. Někdy mu závidím, že už nemusí do práce. To já se důchodu snad nedožiju. I když která ženská by chtěla být v důchodu? Důchodkyně. To zní tak hnusně. V předsíni se zahlédnu v zrcadle. Vždy, když se příliš stresuji, se mi udělají na čele tři hluboké vrásky. U nosu je mám už permanentně. A pytle pod očima. „Kuře bylo ve akci,“ volám směrem do obýváku, který je zároveň součástí kuchyně. Tam trávíme veškerý volný čas. Co taky jiného dělat? Dnes je

všechno drahý. A Mirek je už nemocný. Na procházky s těmi klouby ani nemůže a do divadla že bychom šli? Zrovna my dva? Co bychom tam dělali? Dívat se na cizí příběhy je k ničemu, když nechápu ani ten svůj. K čemu to vlastně jsem? Čekala jsem asi od života něco více než skončit s podprůměrným platem, prací na směny, se stárnoucím obličejem. Ach jo. To je život.

„Zase kuře?“ ozve se Mirek.

Jsem našťvaná. Jsem celá zpocená. Je před deštěm, je lepkavé dusno. Takhle na jaře. K čertu s takovým počasím. Slyším, že pračka ještě nedoprala. Přemýšlím, jestli pak prádlo pověsím na balkón, nebo dovnitř. Ještě svítí slunce, ale za chvíli se to zatáhne. Cítím to v kostech. „No jo, zase kuře, copak jsme milionáři, abychom si dopřávali hovězí?“

„Tak jsi měla koupit játra.“

Ty jsme dlouho neměli.“

„Nevypadaly hezky,“ zalžu. Rovnou začnu kuře porcovat. Část na polévku a část do trouby. Jdu si sednout. Na gauči leží Mirek. „Přikryj se,“ řeknu mu. Jak může zapomenout, že játra nesnáším?

„Je mi horko.“

„Ukaž,“ sáhnu mu na

čelo. „Nejsi horký.“

„Vzal jsem si paralen.“

„No abych to od tebe nechytla, v práci je kdeko nemocný a neměl by kdo na směny.“

Mirek zesílí televizi.

„Vůbec to neslyším.“

Je starý a nevrlý. Televize a jen televize. Bože, co já mám ze života!

„Volal Jirka,“ oznámí mi Mirek.

„No to je dost, co říkal?“ Cítím zlost, že nevolal mně. Matka je přeci vždy více než otec.

„Ani se neptej.“

Zvednu se a vytáhnu z ledničky dvě mrkve a začnu je oškrabávat. „Tak co zase?“

„Z práce ho vyhodili. On tedy říká, že odešel sám, ale znáš ho, ten by se nehnul, to ho museli vyhodit.“

Hodím mrkve do hrnce, ve kterém se už vytvořila pěna a ze kterého cítím nepatrnou vůni kuřecího. „No tak hlavně aby platil alimenty. Chtěl půjčit?“

„Ne.“

„Chtěl, vid’?“

Mirek vypne televizi. „To nemá smysl s tebou sledovat.“

Postavím vodu na kafe. „Tak jo?“

„Hele, víš, že to má těžký.“

„No jo no,“ přiznám, „tohle je ale nefér, víš?“ „K němu taky život nebyl úplně spravedlivej. Vždyť co on z toho života má?“

„Asi to, co my.“

Zaleji si kafe. „Chceš taky?“

„Dal bych si čaj.“

„Odpoledne za ním zajedu, přivezu mu kousek kuřete,“ řeknu.

Nechci ani tolik za synem, jako do tramvaje. Napadlo mě to už víckrát, ale dnes si to chci představit. Nejsem blázen, ani sadista. Jen mě to uklidňuje.

Po obědě umyji nádobí a do průhledné krabičky vložím trochu rýže a jedno kravečí prso, do druhé krabičky naleji trochu polévky. „A nepršelo, to je divný,“ řeknu Mirkovi a vezmu si pro jistotu do kabelky deštník.

Místo deště je pořádné teplo. Jsem zpocená a našťvaná. To mi hraje do karet. Aspoň nemám výčitky za své představy. Vyberu si toho chlápka v obleku. Vypadá úspěšně. No jo, někdo měl holt v tomhle pošahaném světě štěstí. Ne jako můj syn. Co on z toho života má? Ale tenhle kravačák má určitě vše, co chce. Je mu to vidět v ksichtě. Uspokojuje mě představa, že bych vytáhla nůž, pořádně velký, nabroušený s lesklou čepelí, aby to mělo efekt. A pak ho tím ubodala. Krev by mu ušpinila to jeho kvalitní sáčko. Určitě stálo fůru peněz. Nejdříve bych bodla do břicha. Aby to bolelo, aby ještě žil. Aby to neměl tak snadné. Aby taky pocítil, že život může bolet. A pak bych pokračovala.

O pár zastávek dál vystoupím.

Trochu se leknu, aby mi polévka nevytekla do tašky.

Jirka vypadá zpustle. Ostatně jako vždy. „Vyvětrej si tu,“ řeknu mu.

„Příští týden přijď na

oběd. Máš Jirička, ne?“

„No jo, mám,“ řekne mi a otevře

okno. „Nemusíš mi nosit jídlo.“

„Abys z toho života taky něco měl. Nemůžeš jíst jen párky.“

„Nejím jen párky,“ řekne mi. Je mi ho líto. V té jeho garsonce. Odhrnu mu ofinu z čela. „Ostříhej se.“

Mlčí. A pak mi řekne, že přeháním. „Hlavně mě nijak nelituj.“

„Proč tě vyhodili z práce?“

„Odešel jsem,“ řekne mi a postaví vodu na kafe. „Táta je prý nemocný.“

„Táta je nemocný pořád.“

„No jo, taky by měl něco dělat.“

„A ty něco děláš?“

Zalije mi kafe. „Plním si afirmace.“

„Afir... co? Hlavně abys platil

alimenty, dneska tě za to můžou i zavřít. Nikoho nezajímá, že nemáš.“

„To jsou takový sny, nebo

přání, nebo prostě něco, co chceš

a opakuješ si to a pak se to stane.“

„Bože, co to plkáš?“

„Afirmace, neznáš?“

„Neznám, no, ale přinesla jsem ti kuře, najez se taky.“ Jirka vezme obě plastové krabičky a vloží je do ledničky.

„Nemysli si, já ti nic nevyčítám, však Vladka byla pěkná mrcha a určitě ještě je, přišla s holou prdelí a teď se má dobře, ten byt byl tvojí babičky a ty se teď krčíš tady.“

„No jo, však tam bydlí Jiříček.“

„Udělám k obědu řízky

a bramborový salát, ten má rád.“

Jirka přikývl. „Nezapomeň si vypít kafe.“

„Kvůli tomu jsem nepřišla.“

„A kvůli čemu?“

Všimnu si mírného úšklebku.

„Nemáš práci, opustila tě žena,“ rozhlédnu se, „a bydlíš v tomhle čurbesu.“

Jirka tam jen tak stojí a nic neříká. I když vidím, jak to v něm vře. Jako by mu bylo sedmnáct a já se ho ptala, jestli už má holku. Málem jsem se ho teď zeptala, zdali už má nějakou jinou.

„Ona si beztak někoho brzo najde,“ řeknu mu.

„I kdyby, tak co?“ sedne si k malému stolku, sednu si taky. Díváme se na sebe. Vůbec v něm nevidím sebe. Nevidím v něm ani to dítě, které jsem porodila. Je to někdo úplně jiný. Pije nějaké ochucené nealkoholické pivo. Aspoň že nepropadl pití, napadne mě.

„Tak já půjdu,“ řeknu mu. Těším se do tramvaje. Jirka mě doprovodí ke dveřím. A náhle řekne, že mě doprovodí i na tramvaj. Venku jemně prší. Zatáhla se obloha. Když nastoupím do tramvaje, spustí se liják, vidím z tramvajového okénka Jirku, jak rychle běží domů. Není ani pořádně oblečen. Ještě není takové teplo, aby si vyrazil jen v triku.

V tramvaji si všimnu jednoho kluka. Může mu být tak třináct let. Hejsek. Rozmazlenec. Kouká mu to z očí. Nic kloudného z něj nevyroste. To se pozná. Takový drzý výraz. Prázdný pohled. Jako by neviděl nic. Jen to svoje. Já bych ho bodala, až by mu ty prázdné oči lezly z důlku.

Doma se osprchuji. Mirek na gauči usnul. Dívám se opět do zrcadla. Ty vrásky snad skáčou během pár hodin. Vlasy i po umytí jsou zplihlé. Nejdou ani vyfénovat. Holt nikdo nemládne. To at mi je už aspoň sedmdesát. To začnu být zase viditelná. Ale takhle v pětapadesáti jsem nic. Tlustá stehna, ženská, kterou už nikdo nechce. Ale stařenky jsou aspoň v úctě. Pustí mě v tramvaji sednout.

Náhle Mirek otevře dveře. „Co blbneš?“ zeptá se mě. „Vždyť sis vlasy myla včera.“

„Sis všiml, jo?“
„Je jich pak celá vana.“
„Tak ten Jirka tam žije jako poustevník.“
„A co taky chceš, když ho ženská koplá pěkně do zadku?“

Však ona taky jednou zestárne, napadne mě. Nejvíce mě štve to sádelnaté břicho. Toho se už nezbavím. Z obýváku slyším znělku odpoledních zpráv. Bude pršet, říkají v předpovědi počasí. Několik dní. Takhle na jaře, když se člověk těší, že bude líp. I když líp už nebude nikdy.

Natočím do kýble vodu a přidám saponát. „Teď mi tu necourej, vytřu podlahu,“ řeknu Mirkovi.

„Dobře,“ odpoví mi z gauče.
Ježíš, co já to mám za život!

V neděli při obědě kýchnu. Odpoledne mě začne bolet hlava. A levé ucho. Vezmu si dva ibalginy. Jdu si brzo lehnout. Mám divné sny. Vzbudí mě Mirek, jak jde na záchod. Za hodinu se vzbudím sama, protože musím na záchod já.

Ráno se mi nechce z postele. Myslím, že mám teplotu, ale jdu. V televizi se nemýlili, prší a prší. Teple se obléknu, ale v tramvaji se začnu potit. Dívá se na mě nějaká holka, tak patnáctiletá. Střeva bych jí vytrhala. A nechala jí je sníst. Má dokonale nalíčené oční linky. To já v patnácti se mazala make-upem kradeným mámě tak blbě, že se mi kluci smáli. Další nespravedlnost. Stojí nade mnou a drží v ruce sešit. Něco si opakuje pro sebe. Je krásná. Má na sobě růžovou péřovou bundu a obtáhnuté džíny. Černé vlasy. Krásné, hebké, husté. Ne jako ty moje smetáky na hlavě.

Odpoledne to udělám jinak. Stojím na zastávce už s představou, že mám v kabelce nůž. Samozřejmě že jej nemám. Ale jakože ano. Cítím to. Chvění, vzrušení, strach. Potím se jako nikdy. Nastoupím do tramvaje. Na sedadle sedí paní v mém věku, před ní nějaký muž, asi cizinec, podle rysů. Nad ním

stojí chlapík v oranžové vestě. Je cítit tabákem. Taky jsem dříve kouřila. Ale bylo to čím dál dražší. Pak ji vidím. Ženskou, která mě zaujme. Vypadá jako Kateřina Brožová. Jen svítí. Naivní a krásná. Jak může být furt tak krásná, když už jí dávno není dvacet? V kožené bundičce, nabarvené blond vlasy, vytvarované obočí. Přišla bych k ní a zeptala bych se jí, kam jede. Ona by se zeptala „prosím“ a já bych vytáhla nůž. Skoro ho tam cítím. Jdu k ní. Ale jen tak kolem ní projdu. A pak vystoupím.

Doma Mirek spí. Hraje televize. Vytáhnu z lednice vejce a mléko. Smíchám s moukou. „Co děláš?“ ozve se rozespale.
„Zapomněla jsem nakoupit, nemáme žádné pečivo.“

„No jo.“
„Chceš palačinky s marmeládou nebo jogurtem?“
„Nevím.“

Dám mu na to marmeládu. Musí se sníst. Při poklizení nádobí strčím nůž do kabelky. Jen tak, pro lepší pocit.

Díváme se společně na detektivku. Mirek má dobrou náladu. Dokonce mě pohladí po koleni. „Někde jsem četl, že lidi prostě násilí fascinuje, přitahuje, bylo to v nějakém rozhovoru, asi nějaký forenzní psycholog. Že prej je to vlastně přirozené a koukáním na detektivky se to vše může ventilovat a my to pak neuděláme doopravdy. Jakože to je mýtus, že ty násilné filmy to v nás probudí.“

Přemýšlím nad tím, že bych ten nůž z kabelky vytáhla a uklidila jej. „Dáme si oříšky a víno, ne?“

„Dáme,“ řekne Mirek, „ale sed, já to nachystám.“

„Máš dobrou náladu,“ řeknu mu. Všimnu si, že je i oholený.

„Mám, no, nevím sám proč. Někdy je mi líto, že ten náš kluk takhle dopadl, ale možná bychom mohli něco společně podniknout.“

„To jo.“

U detektivky usnu. Nejsem moc zvyklá na víno. Potím se po něm a naskáčou mi červené skvrnky na obličejí. Ale ne moc.

Ráno mám opuchlý obličej. Mirek od čtyř nespí. Má to taky po tom víně, stačí troška a celou noc se převaluje. Včera vypadal tak svěže a mladě a dnes je z něj zase nerudný dědek. A ze mě stárnoucí ženská, kterou už nic hezkého nečeká. Nakonec už jen to stáří a pak temný hrob. Já bych chtěla do rakve, přičítá se mi, že mě zpopelní. Ale copak to mohu ovlivnit?

Rýma se mi nelepší. Na zastávce štrachám v kabelce, hledám kapesník. Dotknu se něčeho chladivého, ostrého.

Mám tam ten nůž. Přijíždí tramvaj. Nastupuji do ní. Buší mi srdce. Cítím potůčky potu, jak mi tečou po zádech. Cítím radost a hněv zároveň. Cítím něco, co jsem ještě nikdy necítila. Naposledy, když mi bylo sedm let. Byla jsem na zahradě, na naší zahradě u rodičů, a Soňa v pletených šatech po mně chtěla, abych ji pustila sednout na trůn. Tak jsme říkaly tomu místu v koruně malé třešně. „Nepustím, je to můj strom,“ řekla jsem jí a v ten moment se nepatrně zdvihl vítr a přinesl neznámou vůni, cítila jsem se jako královna. Byla jsem královna. Seděla jsem tam v tepláčkách a pruhovaném triku a věděla jsem, že ten svět, ze kterého připlul vítr, je můj, že na mě někde čeká. Nemohlo mě nic ohrozit. Tohle je ten život. Tohle je to bytí. Tak jsem se cítila i teď. Už jen ta možnost, že bych mohla někoho zabít. Nikdy bych to neudělala, prosím vás, to si musíme vyjasnit hned na začátku, nikdy, nikdy. Vždyť já Jiříčkovi pekla buchty, kdykoliv si řekl, sousedce Drábíkové jsem nosila nákupy, když nemohl její syn. Až do její smrti jsem tam zvonila s igelitkou, kterou jsem jí předala a ona jen řekla: „No, není toho nějak moc? Já vám můžu dát jen tři stovky.“ A nikdy mě nenapadlo, že bych jí nějak podvedla nebo se na ni vykašlala. A kdybychom nebydli v bytě, ale měli dům se zahradou, měla bych tam psa a kočky. Já mám ráda vše živé. Tohle je něco úplně jiného. Jen ta možnost. Snad to chápete, probůh, abyste si nemysleli... no, teď mě napadlo, že se někde najde zapáchnutá ženská a rovnou se půjde na mě, to bych byla blázen, kdybych vám tohle přeci říkala, kdybych to fakt chtěla udělat. Já si to jen představuji. Co taky jiného z toho života mám? Nic. Jen těch pár vrásek a doma nerudný chlap. On to nebyl špatný chlap. Měl sílu a dobré srdce. A to, že je starší, byla vždy výhodou, to víte, starší chlap je starší chlap. Ale když pak jde do důchodu, tak už to za nic nestojí. Jeden čas jsme se měli fakt dobře, jakmile se přehouplo tisíciletí, najednou pro nás nebylo místo. Všechno šlo od desíti k pěti. Ale nejvíce mě mrzí ten Jirka. Říkala jsem si, no je mladý, on tomu světu rozumí více než já. A nic. Úspěšní a bohatí jsou ti jiní.

Takže aspoň tohle. Ten pocit, který znám z dětství. Najednou si nepřipadám neviditelně. Připadám si jako někdo, kdo by mohl, ale neudělá. Asi jo, asi je to o té moci, i když já si myslím, že je v tom ještě něco jiného. Napětí. Síla. Lidé. Svět. Najednou mám pocit, že i ti lidé v tramvaji jsou opravdoví, že o něco jde, že to není jen tak dojet do práce nebo do školy nebo na pracák, ale nadechnout se toho života.

Takže aspoň tohle. Ten pocit, který znám z dětství. Najednou si nepřipadám neviditelně. Připadám si jako někdo, kdo by mohl, ale neudělá. Asi jo, asi je to o té moci, i když já si myslím, že je v tom ještě něco jiného. Napětí. Síla. Lidé. Svět. Najednou mám pocit, že i ti lidé v tramvaji jsou opravdoví, že o něco jde, že to není jen tak dojet do práce nebo do školy nebo na pracák, ale nadechnout se toho života.

Někdo do mě strčí. Držím v kabelce nůž. Cuknu rukou a ucítím štiplavou bolest. Vytáhnu ruku. Objevil se na ní čůrek krve. „Ježíš, ženská, co se vám stalo?“ ozve se vedle mě chlap, který do mě strčil. „Jste v pořádku?“

„Já jo,“ řeknu mu.

„No to asi moc ne,“ odpoví mi. Mávnu rukou. „Ale to fakt nic není.“ To by mi tak scházelo, aby ještě volal sanitku. A pak se přijde na to, že nosím v kabelce nůž. Víte, co to je v dnešní době? To se hned začne šetřit a preventivně vás zabásnou. „To nic,“ opakuji a jak se tam rozmachuji rukou, omylem se kohosi dotknu.

„Co děláte?“ zakřičí nějaká ženská. Otočím se. Jako na potvoru musí mít na sobě bílou vestu. Takovou tu chundelatou, která jde špatně vyčistit. Lesknou se na ní kapky mé krve.

„Tak to mi vyčistíte, to jo!“ zvyšuje hlas.

„No tak počkejte, nejdříve vyřešíme zdravotní stav,“ vloží se do toho muž, který do mě strčil.

„Vyčistím,“ slíbím paní, „nic mi není, otočím se na pána. Potím se čím dál více.“

„Nechcete si aspoň sednout?“ zvedne se nějaká žena.

„Jo, to mi postačí, jen sednout.“

„Takhle to stačí? Asi vám nic není,“ řekne nakonec chlap, který do mě strčil. Už ani ta ženská s mou krví na rukávu nic neříká. Jedeme dál. Nejraději bych ten nůž vytáhla a tu ženskou bodala a bodala. Lidi by křičeli, že jsem se úplně zbláznila. A ta její vesta by byla nasáklá rudou krví. Ona by ležela tady v uličce a řidič by pak ještě pár let vyprávěl, jak měl jednu službu a co se přihodilo.

Doma jsem nůž uklidila. Myslím, že už dál nemůžu zajít. Že tohle už byl vrchol. Odtěd budu žít zase jen tím obyčejným životem stárnoucí ženské. „Dopijím to víno,“ hlásí mi Mirek.

„No vždyť jo,“ řeknu mu. Vytáhnu z ledničky mleté maso. Udělám karbanátky. Po večeři se jdu osprchovat. Vidím tělo, které se už rozpadá. Za chvíli poletí do dálky, odkud kdysi přiletěl ten opojný pocit. Už mě nic nečeká.

Všimnu si plného koše. Ani ten nemohl vynést. Jsem líná jít pěšky. Svezu se výtahem. Nemyslím na to, že jsem tam v malém prostoru. Mezi třetím a druhým patrem se zasekne. Jen na chvíli. Celou tu půl minutu křičím a mačkám nazdařbůh tlačítka. Pak se výtah rozjede. Dole u popelnic se rozbřečím. Asi že existují výtahy, vrásky a představy, které nikomu nefekneme. •

Tramvaj do Modřan

Je pár minut po čtvrté ranní, sedím v potměném autě a pozoruji probouzející se vozovnu tramvají. Jedna po druhé pomalu vyjíždí do různých koutů města. Čekám na kamaráda, kterému za necelou hodinu začíná směna. Blíží se svižným krokem, zatímco já mám pocit, že mi někdo ukradl polovinu noci. Dávám si sladký čaj z automatu, Radek kontroluje a přebírá tramvaj. Po půl hodině vyjíždíme do tmy a jediné zřetelné před námi jsou osvětlené koleje.

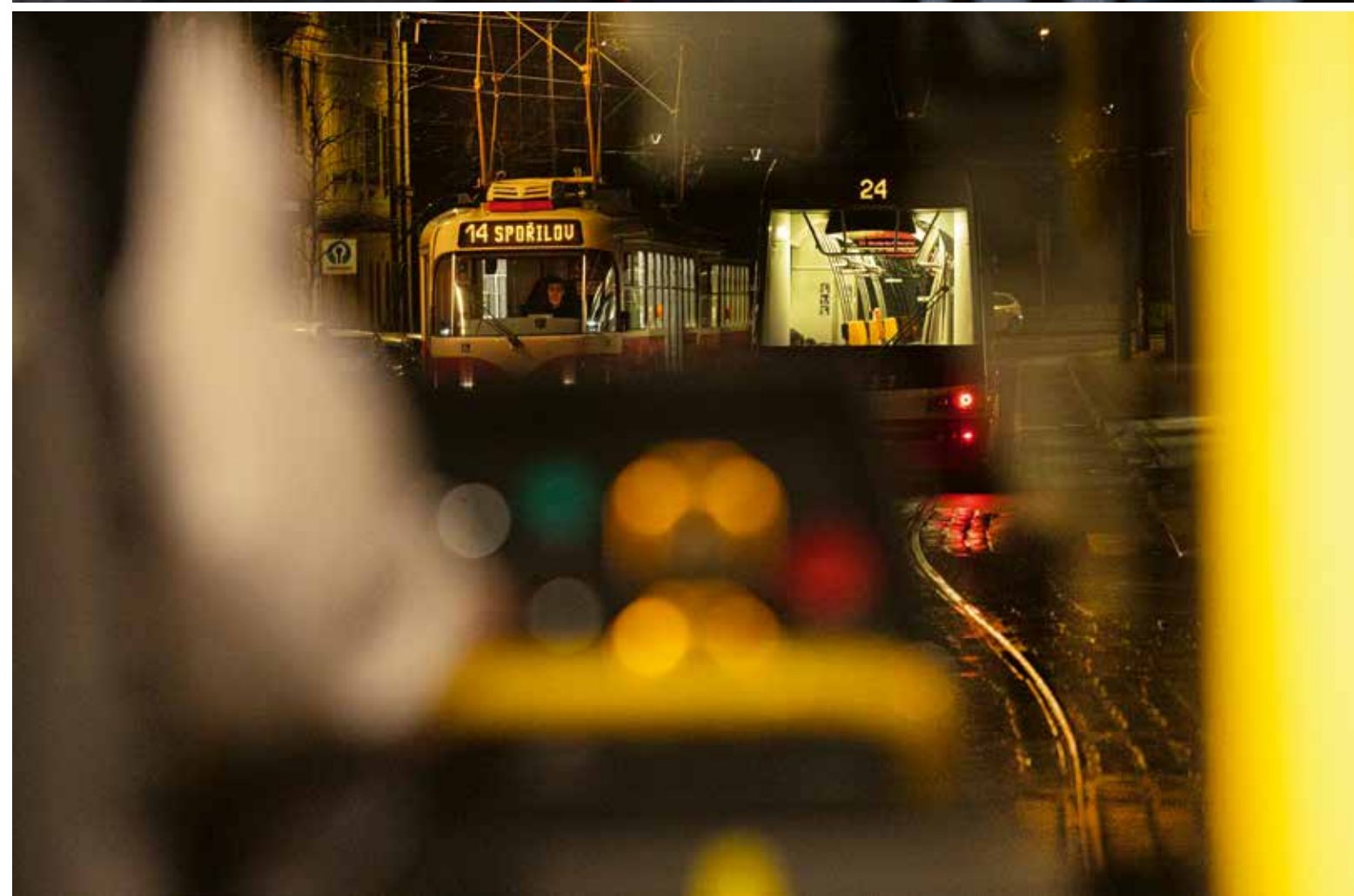
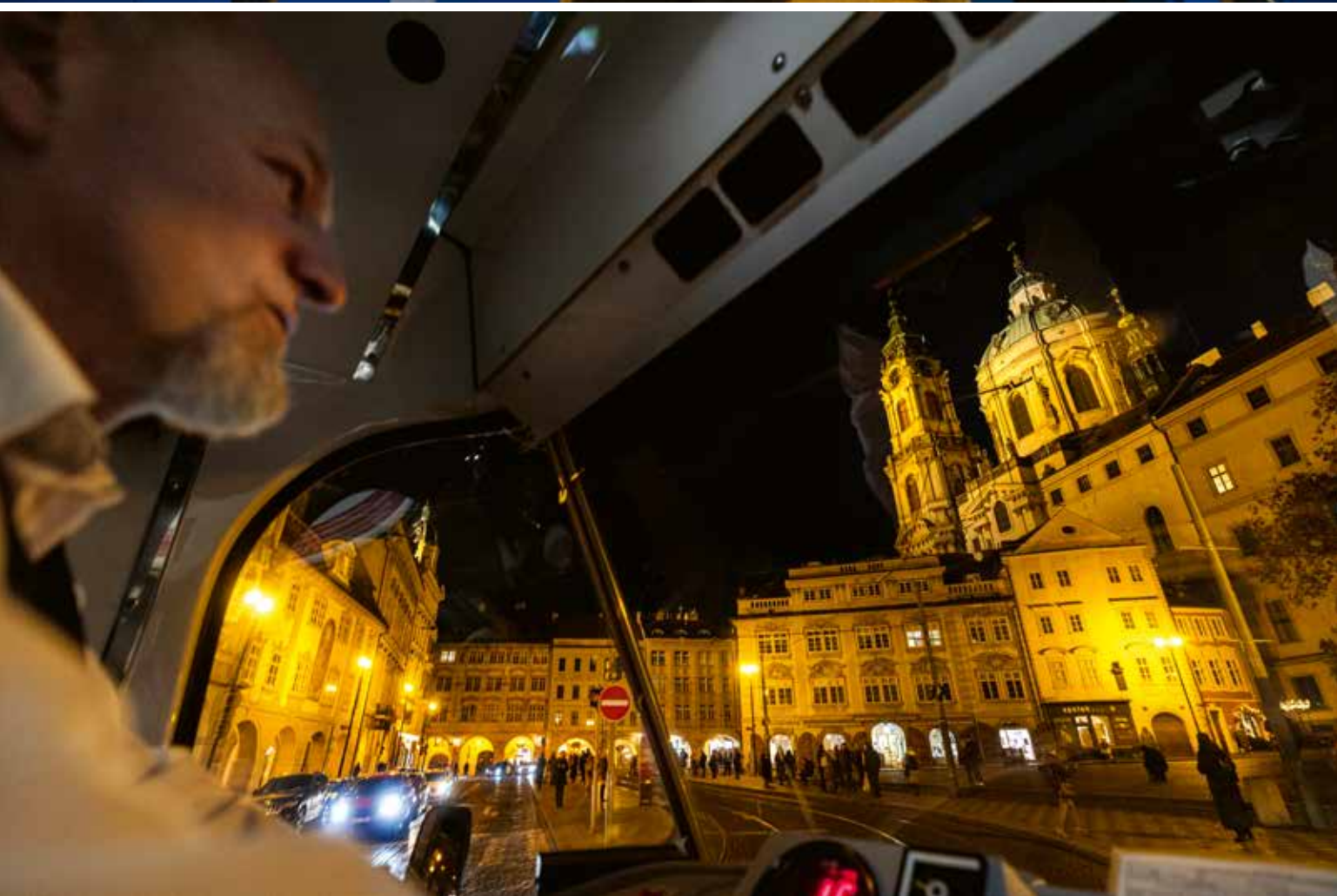
Nejedeme do francouzské čtvrti v New Orleans, jak tomu bylo v dramatu Tennesseeho Williamse Streetcar Named Desire (Tramvaj do stanice touha), ale jen na druhou stranu města do Modřan. A podobně, jako to měla hrdinka výše uvedeného dramatu Blanche, i my máme, s nadsázkou řečeno, předurčenou cestu.

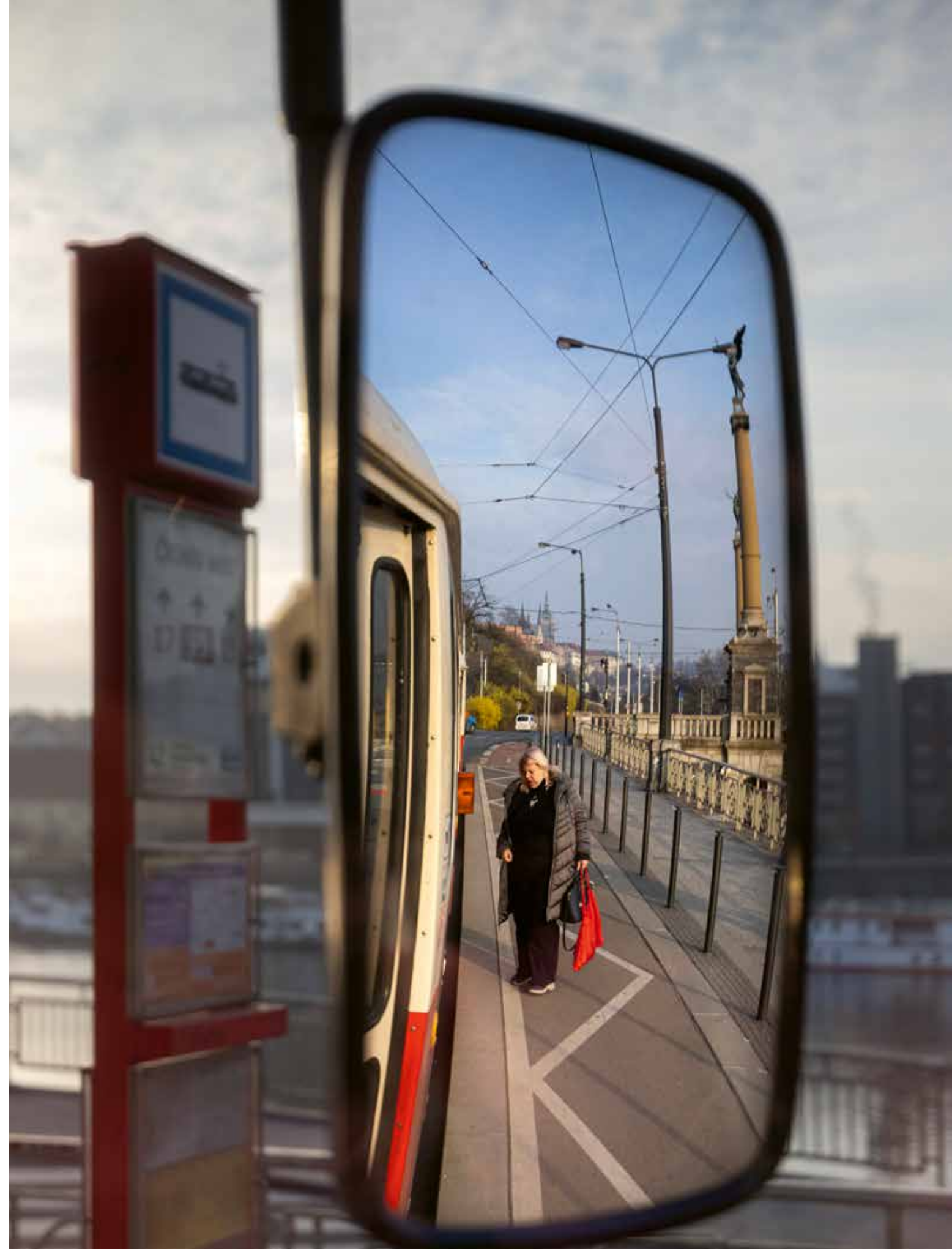
To je také možná jedním z důvodů, proč jsou paralely mezi tramvají a životem tak hluboce zakořeněné v literatuře i filozofii. Tramvaj skvěle vystihuje vztah mezi tím, co můžeme v životě ovlivnit, a tím, co je nám předurčeno. Nenesou ale jen pomyslnou symboliku osudu, lidé v nich také vidí poezii, nostalgii i magickou atmosféru.

Jet poloprázdnou tramvají v probouzející se liduprázdné Praze má samozřejmě své nezaměnitelné kouzlo. A z pohledu pasažéra by naše linka číslo 17 klidně mohla sloužit jako turistický průvodce. Ale zdaleka vše není poetické, jak by se v roli kochajícího se účastníka výletu mohlo zdát. Sedět úplně vepředu a dopřávat cestujícím pohodlnou a ničím nerušenou jízdu má pro mne překvapivě velkou spoustu psaných i nepsaných pravidel. Předpisy jdou naučit a osvojit, ale je potřeba mít i pevné nervy, klidnou hlavu a schopnost předvídat. Ta se už při naší první jízdě ukázala jako zásadní předpoklad. Schopnost rozpoznat potenciální kolizi daleko před tím, než může nastat, je život zachraňující. Jak říká Radek, šedesát tun při brzdění neukecáš (jen pro představu, je to jako 40 aut na jednom místě) a je vcelku jedno, jestli jsi tříletá holčička, nebo namachrovaný mistr světa v těžké váze, v obou případech při střetu s tramvají prohraješ. A s úsměvem dodává, že vyjet ze stanice dříve než v určený čas je jeden z největších prohřešků.

Cesta naší hrdinky Blanche neměla dobrý konec, ta naše ano. Po třech hodinách jsme se vrátili zpět do vozovny a Praha se probudila do krásného slunečného dne. Já se vrátila domů a Radek odešel na golf, aby si vyčistil hlavu před odpolední směnou.

Děkujeme DPP za možnost tutu reportáž zrealizovat.

Značka jako závazek

Už více než deset let jsou s námi na cestě. Podniky Bernard Pub, Bernard Bar a Bernard Brewhouse. První pub otevřel v roce 2012 v pražské Jeseniově ulici. Postupně přibýly další podniky v Praze i v regionech.

Puby jsou restaurace s plnohodnotnou kuchyní, ve které se pamatuje i na párování jídel s našimi pivy. Kromě důrazu na kvalitu je tu důležitá atmosféra: neformální, otevřená, založená na osobním přístupu.

Bernard Bar je jednodušší formát zaměřený především na nápoje. Nabízí širokou paletu našich piv a je přirozeným prostorem pro setkávání. V centru pozornosti je vždy kvalita čepování a péče o pivo.

Nejnovějším konceptem je Bernard Brewhouse, městský podnik spojující pivo, gastronomii a současný design. Pilotní provozovna na pražských Vinohradech ukazuje, že i moderní podnik nepopírá tradiční hodnoty poctivého pivovarského řemesla.

Všechny provozovny fungují na principu měkké franšizy. Pivovar nastavuje standardy kvality piva a servisu, ale nediktuje provozovatelům – partnerům, od koho budou brát nealko nápoje, kávu nebo třeba maso do kuchyně. Podniky mají spojovací vizuální prvky, ale každý je připravený individuálně tak, aby zapadal do okolí, nebo ho dokonce architektonicky posílil. Společným jmenovatelem zůstává důraz na vynikající pivo, příjemné prostředí a vstřícný personál.

Síť dnes tvoří devět Bernard Pubů, osm Bernard Barů a jeden Bernard Brewhouse. Každý podnik je jiný, společná je snaha nabízet co nejlepší zážitky s pivem.

www.bernardpub.cz

Hlavně klid! To bylo poselství našeho nového televizního spotu, který jsme vypustili do televizního éteru v hektické době před Vánoci. Myšlenka byla jasná: nic nám neuteče, když si dáme pauzu, spíše naopak k nám spousta věcí přijde. Devadesáti vteřinový pohodový spot s dřímajícím tatínkem u krbu pro nás natočil režisér Jiří Mádl.

Pod názvem Bernard Brewhouse je v Praze na Vinohradech v Perunově ulici otevřena pilotní provozovna tzv. gastro pubu. Koncept propojuje tradici naší značky s městským životním stylem. Moderní podnik s důrazem na vizuální pojetí nabízí kvalitní pivo a jídlo ve zcela nově zpracovaném interiéru. Mimo jiné vám tu třeba „vytisknou“ různé motivy či obrázky přímo na pивní pěnu.

Pivnice Na Štokách, která je součástí našeho návštěvnického centra v Humpolci, se stala vítězem krajského kola prestižní ankety Gastropodnik roku 2025. Zařadila se tak mezi 14 nejlepších v Česku a probodovala se do celorepublikového finále. Pivnice v prostorách bývalých pivovarských štoků nabízí naše pivo v nejlepší kondici, kuchyně staví na lokálních surovinách a moderní interpretaci klasických receptů.

Naši pivní pálenku jsme nechali tři roky zrát v sudech z amerického dubu. Pálenka je po třiletém zrání v sudech v chuti plná a hebká, s dlouhým dozríváním, ve kterém jsou tóny sladu, dřeva a lehká nasládllost. Nápoj odpočinkem v dubových sudech získal zlatavě jantarovou barvu. Ve vůni se propojují sladové a karamelové tóny, jemná vanilka a lehký dotek koření.

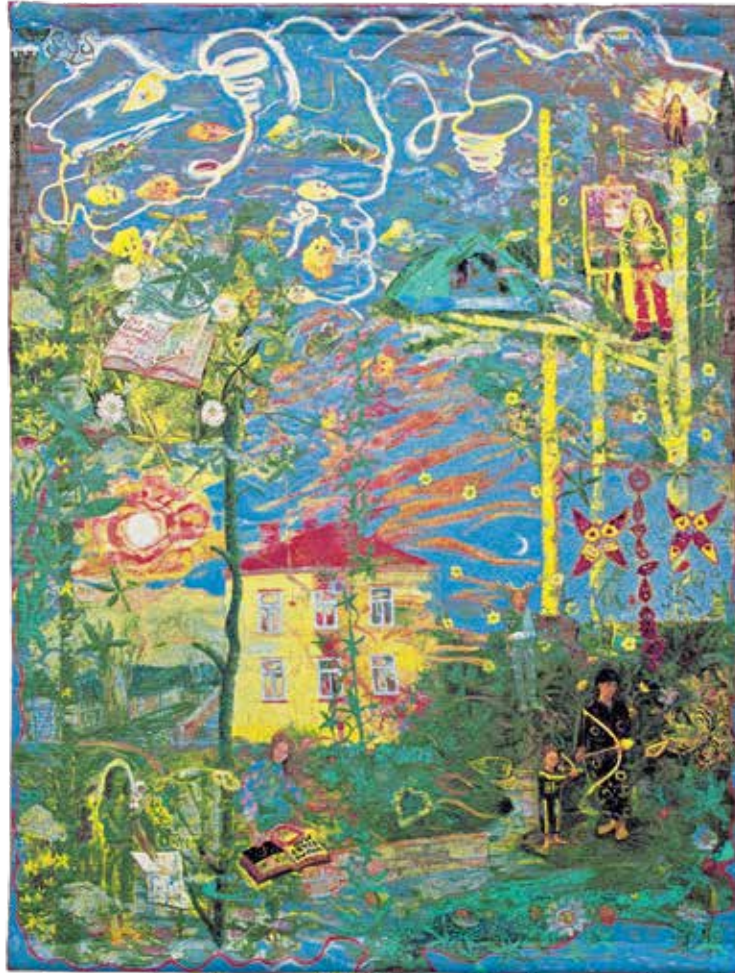
V Novém Městě na Moravě v době konání Světového poháru v biatlonu jsme předali Berardovu cenu Slovinci Lovru Plankovi. V jednom z předchozích závodů ve Švédsku při výjezdu ze střelnice Lovro nechtěně zlomil hůlku svému německému soupeři Philippu Nawrathovi. Němce ale nenechal v nevýhodě – dal mu svou hůlku, se kterou Nawrath mohl ihned pokračovat v závodě. Předáním hole soupeři zaplatil Lovro Planko propadem o několik míst níže, ukázal ale, že je velký gentleman.

Titul BernardChef 2026 pro talentované kuchaře získal Ondřej Dubec ze Střední školy gastronomie a služeb Nová Paka. První místo si „vyvařil“ steakem z kančího hřbetu s celerovým pyré a omáčkou z nefiltrovaného piva Bernard, jako předkrm porotě předložil vejce Benedikt s chipsem z pstruží kůže. Soutěž, kterou podporujeme obor trpící odlivem personálu do jiných oborů, jsme letos uspořádali po čtvrté.

Hokejový trenér a bývalý reprezentant Patrik Augusta převzal Bernardovu cenu za přínos českému hokeji. Impulzem k udělení ceny bylo oznámení o jeho odchodu z pozice trenéra juniorské reprezentace. Patrik Augusta udělal pro český hokej velký kus práce ať už jako trenér, či jako hráč. Pod jeho vedením se český juniorský tým opakovaně prosadil na mezinárodní scéně a stal se respektovaným soupeřem hokejových velmocí.

Tkaní snů a moderní mytologie

Let the Wind Blow Through
the Crippled West, 2026,
150 × 210 cm

Do Prahy se po dvanácti letech strávených v nizozemském Haagu vrátila vizuální umělkyně Kateřina Gabriel Konarovská (*1988). S sebou přináší unikátní uměleckou formu – monumentální tkané tapiserie, které ovšem nejsou dekorativními objekty, ale svěbytnými artefakty, mapami vnitřních světů a snových vizí.

Tvorba Kateřiny Gabriel Konarovské se pohybuje na pomezí mezi viditelným a neviditelným. Její cesta vedla od studia ilustrace, realizace v oblasti textilního návrhářství, přes průnik do hlubinné psychologie C. G. Junga až po studium na prestižní Royal Academy of Art v Haagu. Kombinace znalosti klasického řemesla a ponoru do podvědomí vyústila v jedinečný umělecký jazyk, který v posledních letech našel své nejsilnější vyjádření právě v textilním médiu.

Autorčiny tapiserie, tkané převážně v Nizozemsku z přírodních vláken (vlna, bavlna, len) s občasným akcentem akrylu, vycházejí z jejích olejových maleb. Každé dílo je v podstatě kompozicí několika obrazů, které se v procesu tkaní slévají v jeden nelineární příběh. Konarovská se záměrně vyhýbá renesanční perspektivě; důležitost jednotlivých výjevů určuje jejich symbolický význam, nikoliv fyzická vzdálenost.

Fascinujícím aspektem její tvorby je práce se snem. Například monumentální *Web Weaver* (na obálce) reflektuje transformaci mateřství, kterou autorka přirovnává k chůzi po napjatém laně. V tomto díle se objevuje motiv pavouka-člověka, odkazující na prastarou ženskou roli tkadlen osudu.

Royal Experience, 2019,
tканá vlna, bavlna, len,
170 × 215 cm

Tapiserie Kateřiny Gabriel Konarovské

I Work for Nature and Nature Works for Me, 2021, tkaná vlna, len, bavlna, 166 × 223 cm

Ghost in White Clothes, 2021, tkaná vlna, len, bavlna, akryl, 173 × 212 cm

Between Traditional Cake and Frites, 2021, tkaná vlna, len, bavlna, akryl, 173 × 250 cm

Mezi tradicí a současností

Autorka se ve svých dílech často ptá, kam směřuje náš současný model existence a zda je možné vrátit se zpátky domů – do stavu bytí pod širým nebem, kde člověk nepotřebuje vnější potvrzení a pravidla. V tapiserii *Between Traditional Cake and Frites* využívá humorný snový obraz gryfa kupujícího hranolky, aby ilustrovala rovnováhu mezi tradicí a mainstreamovou kulturou.

Její díla mají často podobu mandal nebo portálů. Bordury (okraje) tapisérií nejsou jen estetickým rámcem, ale nesou další roviny vyprávění – ať už jde o měsíční fáze, nebo moderní emotikony. Integrovaním městského folklóru a popkultury autorka

ukazuje, že spiritualita není oddělená od všednodenního života.

Pro Kateřinu Gabriel Konarovskou není umění uzavřenou disciplínou. Její projekty často nesou výrazný sociální aspekt a přirozeně propojují různé umělecké žánry. Skrze své tapiserie hledá odpovědi na otázky spojené s ženskou spiritualitou, péčí o rodinu i hledáním krásy v hlučném městském prostředí. Na českou scénu tak vstupuje autorka s tvorbou hluboce osobní a prodchnutou jemnou duchovní dimenzí každodennosti. Její obrazy otevírají prostor pro znovuoobjevení přirozeného propojení mezi lidmi a jejich okolím a podporují budování vztahu k přírodě i k sobě samým.

Divadlo je hlad po sdílení

Jiří Havelka | umělecký šéf Dejvického divadla

I kdyby proběhla jaderná válka a zůstali jen dva lidé, tak jeden bude mít tendenci hrát tomu druhému divadlo.

▼
Neustále slyšíme, že potřebujeme lepší školství či zdravotnictví. Potřebujeme lepší kulturu, lepší divadlo? A potřebujeme je vůbec?

Samozřejmě si myslím, že ano. Existují i tvrdá data, která jasně propojují míru kulturnosti národa a jeho náchylnost k nižší manipulovatelnosti a větší odolnosti. Můj kamarád David Kašpar, který byl v minulosti vládním náměstkem ministra, má heslo, že ministerstvo kultury je silový resort. A já s tím souhlasím.

Originální teze, zaslouží si vysvětlení.

Kultura je při porcování rozpočtů vždycky podceňovaná popelka, přitom dohromady se vzděláním a vědou tvoří triumvirát, který je v samotném základu našeho civilizačního okruhu. Z epigenetiky ostatně víme, že jsme schopni naší činností ovlivňovat, které geny se zapnou, nebo vypnou i u dalších generací. A já bych chtěl, aby se zapnuly spíš ty kulturní. Samozřejmě záleží, co všechno do pojmu kultura zahrneme. Definice je spousta – třeba ta, že kultura je všechno, co nedělá zvíře a děláme to my.

Tedy jakýkoliv produkt lidské činnosti.

Takže do jisté míry pro mě ministerstvo kultury znamená nadministerstvo všech. To není soft power, ale super power.

Ptají se vás ještě lidé, proč se věnujete divadlu?

Ptají a já na to mám vždycky stejnou odpověď. Jsou tam dvě hlediska, jedno čistě osobní – že jsem nenašel nic, kde bych zažil takový pocit štěstí a smysluplnosti do té míry jako na divadelní zkoušce. Zatím nepřišel konkurent, takže nemám důvod divadlo opouštět.

A druhé hledisko?

Divadlo je nejpomíjivější, jako jediné není navázané na žádný hmotný artefakt, nevezmete si ho domů,

nikomu ho neukážete, nezastrčíte ho do knihovny. To je jeho specifikum a mám pocit, že se dostává do pozice čím dál výlučnějšího fenoménu. Divadlo nepotřebuje bojovat s elektronickými médii ani s digitalizací světa, protože dokud člověk nebude komplexně digitálně zaznamenaný úplně se vším, od emocí přes racionální až k osobnostnímu, divadlo nelze jakkoliv nahradit nebo digitalizovat. Ani mu jakkoliv konkurovat.

Rozvedete to, prosím?

Principem divadla je, že se musí teď a tady živí lidé sejit s jinými živými lidmi, jedna skupina něco ukazuje a druhá to sleduje, to je opravdu unikum. Možná to lze připodobit k tanci, který ostatně pokládám za součást divadla, nebo k živě hraným koncertům. Divadlo tím získává neuvěřitelně velkou výjimečnost, zároveň ne v elitářském slova smyslu toho, že je něčím pro úzkou skupinu extrémně kulturních lidí. Tomu jsem já nikdy nerozuměl a snažil jsem se to bořit nebo otáčet, o což se snažím i v rámci Dejvického divadla. Už jsem skeptičtější k velkým dopadům a velkým změnám po představení, ale během něj se děje hrozně zvláštní věc: synchronita diváků v hledišti, to uvolní větší množství dopaminu a oxytocinu než scrollování na mobilu. To jiné umění nenabízí. Nebo ne do takové míry.

Jak byste to popsal lidem, kteří dosud onu synchronicitu nezažili?

Slavná věta Jaroslava Etlíka zní: Divadlo je vždy něco mezi hospodou a estetickým tvarem. Tak to je a té hospody je tam tolik, co v žádném jiném umění. Ano, starší herci říkají: Už jsem měl všechny nemoci světa, a když jsem vystoupil na jeviště, jako bych je ztratil. V tom může být podobnost se zpěvákem, exhibiční energie strašně nabíjí, ale ne když je sebestředná, musí to fungovat na reciprocitě – já dávám něco do publika, ono mi něco vrátí. Ale...

Ale?

Já myslím, že nejvíc jde o to, že tu – bez jakéhokoli patosu – je určitý antický základ, kdy dionýsie byly součástí života, měly sváteční atmosféru a obec, polis, se šla podívat sama na sebe a zjistit něco sama o sobě skrz hry dramatiků, jako byli Aischylos, Euripides, Sofokles. A já myslím, že tohle v divadle zůstává i dneska. Že se chci sejit v amfiteátru a zažít něco na hranici rituálu, ceremonie a koncertu. Příběh není primární, divadlo nemusí být vůbec narativní, v tom se liší od filmu. Divadlo v základu potřebuje pospolitost. Mám takový přepálený příměr, že i kdyby proběhla jaderná válka a zůstali jen dva lidé, tak jeden bude mít tendenci hrát tomu druhému.

Proč?

Je to druh očisty a rituálu, vzájemné zrcadlení. Profesor Jiří Horáček by řekl: Afiliace našeho mozku. Emoce začnou probíhat vzájemně a my se tím skutečně propojujeme. Já miluju, jak probíhá dobré představení: Nejdřív slyším pokašlávání, lidé jsou nesví, vržou židle. Jako první přestane pokašlávání, pak vrzání, najednou je úplně ticho – myslím, že takovou synchronizaci mozku, potažmo bytosti, jinde zažít nelze.

Salman Rushdie tvrdí, že kromě potřeby jídla a střechy nad hlavou máme ještě potřebu lásky, písně a příběhu. Vy byste to rozšířil i na niternou potřebu divadla?

Láska, píseň, příběh – to tam je, to je divadlo. To se mi líbí! Tato forma mohla vzniknout až tehdy, když se člověku evolučně zvětšila mozkovna a vznikly zrcadlové neurony. Tedy že když někdo zvedne ruku, mně se zapojují stejné okruhy v mozku, jako kdybych ji zvedal taky. A z motoriky to pak přešlo i na emoce. Najednou tu byla nutnost sdílení. Divadlo je hlad po sdílení. Lásku, píseň a příběh chci sdílet, a když je nemám s kým sdílet, tak končím.

„Vše se zrychlilo. Divadlo proto začíná být ostrovem určité výlučnosti.“

Může takto divadlo vítězit v boji proti virtuálním světu?

Už ve své disertaci Zmrazit čerstvé ovoce z roku 2011 mám kapitolu, kdy vykládám nejfrekventovanější slova daného roku, což byl sharing, online, real time; od té doby se samozřejmě všechno ještě zrychlilo. Divadlo proto začíná být ostrovem určité výlučnosti. Což neznamená, že počet diváků radikálně stoupne, ale divadlo rozhodně nebude skomírat. Věřím, že v základu je rozpor, jakési prastaré scházení se kolem ohně a vyprávění písní, příběhu a lásky. Ale kromě prostoru je tam čas. V žádném jiném médiu nemáte takový tlukot srdce času. Hercům na jevišti dech i stárnutí probíhá úplně stejně jako lidem v hledišti. I já, když se koukám na film, někdy mám tendenci nějakou scénu posunout. V tom je divadlo vlastně neuvěřitelně nudné, zvlášť když uděláte pomalejší představení. Často cítím, jak ošívání se a vrzání trvá, ale najednou se to nějak stane a hlediště se napojí, vrzání ustane.

I když žijeme v době, které dle vašich slov vládne permanentní boj o pozornost...

Je to imperativ, který nad námi visí. Lidská pozornost je limitovaný statek, možností, čemu se věnovat, je strašně moc. A toto je skutečně boj ve smyslu válka, sociální sítě jsou válka o to, abych palcem ještě dál scrolloval, obsah musí být tak jímavý, tak krátkodechý, tak okamžitý a tak dopaminový! Podcastová scéna se rozrostla o tisíc procent, roste počet filmů, VOD platforme a ve výsledku i počet divadel. Je to obrovský boj.

Čím ho může divadlo vyhrát?

Nemusí bojovat. Zatímco všude se řeší trendy a nutnost dávat o sobě permanentně vědět, divadla se to netýká. S dobrým představením se občas děje to, jako když virus dobře nakazí populaci – pokud lidé odejdou nějak zasažení, hned vidíte, že se to šíří exponenciálně – že u tohoto představení nebude problém s návštěvností.

S Dejvickým divadlem jste zároveň privilegovaní, ne? O návštěvnost se bát nemusíte.

Jasně, divácká základna je taková, že to ještě dlouho pojede, zároveň je tady to negativní, nálepka exkluzivity a určitého elitářství, s níž je těžké bojovat. Rozvrstvit publikum trochu jinak je mým největším cílem, což se nám vzhledem k tomu, že jsme nyní dočasně na Jižním Městě, daří. Podle průzkumů se 40 procent diváků vyměnilo, to mi přijde super. Je to tedy privilegium, které mě o to víc nutí využít platformu, jež nemá nouzi o divácký zájem, pro hraničnější věci dávající hlas jiným skupinám nebo jiným fenoménům než klasická činohra.

Napadá mě, jestli to celé není sebenaplňující se proroctví. Hřeje nás, že do divadla chodí kulturní lidé, jenže tam jdou z principu jen oni.

Že přesvědčujete přesvědčené? Stoprocentně. Taky je to od mých brzkých let můj největší problém – jak dostat do divadla jiné lidi než ty, kteří chodí do divadla.

A jak?

Způsobů je několik. Můžete vyjít do regionů, jako to děláme s VOSTO5. Jet do domovů důchodců hrát pro seniory... Čím kamennější a větší to divadlo je, tím je to těžší, ale ona se podobná smyčka vytvoří u všech druhů umění, na výstavu soch taky velmi složitě dostanete bezdomovce. Nebo musíte udělat speciální program. Když se mi to rozbít povedlo, většinou skrz tematiku. Nahodíte háček, že představení je o windsurfingu, a najednou jsou v publiku windsurfeři, i když ve skutečnosti jde o trochu jiný příběh, píseň a lásku. Jedna z nejhorších nálepek, kterou si hodně lidí nese z dětství a ze školy, je ta, že divadlo je hlavně kulturní statek a společenská událost. Že jí nemusím moc rozumět a nemusí se mě ani moc dotýkat, ale hlavně že si jednou za čas zajdu na dramatizaci Victora Huga. Ale i to se, myslím, mění.

Spočívá zmíněné ošívání diváků i v tom, že najednou nesmí z kapsy vyndat telefon? Respektive že by neměli?

Děje se to skoro pořád, displeje svítí, je to neuvěřitelné.

Když je donutíte mít mobily v kapsách, pokoříte tím trochu dobu? Dáte jí tašku?

On samotný akt divadla je dnes určitá taška přesně tím, co zmiňujete, nutností soustředění, délkou inscenace. Dobré představení se pozná tak, že divák bere jako spoluvůrce, když má otevřený průduch; v tom je strašně jiné než film a většina umění. Ta jsou záznamová, vázaná na hmotný artefakt, naopak v divadle si něco tři měsíce zkoušíte, ale je to taková onanie do prázdna. Dokud lidi neprijdou, vůbec nevíte, co to udělá. Ve chvíli, kdy je premiéra, jste jako autor nebo režisér nic – jde o to, co s tím udělají diváci, jak se napojí, jak se

JIŘÍ HAVELKA

Narodil se v roce 1980 v Jihlavě. Vystudoval režii alternativního a loutkového divadla na DAMU a kromě divadelní režie je rovněž dramatikem, moderátorem a hercem, dlouhodobě vystupuje se sdružením VOSTO5. Od loňského roku je novým uměleckým šéfem Dejvického divadla, s nímž spolupracuje od roku 2007. Režiroval úspěšný film Vlastníci, připravuje snímek o Tomáši Baťovi. Mimo jiné je laureátem Ceny Rudolfa Medka „za příkladnou snahu přibližovat veřejnosti důležitá, byť často bolestivá témata moderních českých a československých dějin“.

představení podařilo otevřít, jestli lidi zaktivujete, jestli s vámi do toho jdou.

A když se to povede?

V sále se něco stane. Je to jako říct správný vtíp ve správnou chvíli. Stává se z toho dialog, a pokud se lidi otevrou, jsou jistým způsobem nechránění a já je můžu představením dovést k tašce, k zásahu dovnitř. Ale jen tehdy, pokud sundají veškeré krunyře a stanou se spoluvůrci.

Divadlu tak v časech AI nehrozí, že někdo bude algoritmizovat scénáře tak, aby se líbily právě a jen mně?

Tím, že algoritmům poskytujeme všechna data o sobě, začnou být seriály a filmy absolutně individualizované, myslím, že vše spěje k tomu, že na něčem jako Netflix vznikne film jen pro nás, což ještě víc zabije společenskost zážitku, která třeba v kině ještě přežívá. Ale zásadní rozdíl oproti divadlu je, že film v kině proběhne, i když tam nebude žádný divák. Divadlo se bez lidí nestane, probíhá v hlavách diváků. Ideálně od počtu dva dál.

Deptá vás, jak je dnešní doba polarizovaná?

Strašně. Ještě před pěti lety jsem měl pocit, že sledujete nějaké příčiny a souvislosti, teď nevidím nikde vepředu světlý bod. Když padají poslední garance toho, že nebude platit jiné pravidlo než silnější pes mrdá, tak nevím, co s tím. Sociální sítě dokázaly individualizovat představu světa do morku kostí – někteří filozofové by řekli, že to začíná už u osvícenství, kdy jsme si řekli, že jedinec je nejvíc. Právo na názor jedince došlo tak daleko, že už si nedokážu představit funkčnější propagandu, než když se úplně hackne lidský mozek a algoritmy jsou schopny ovládnout to, co si myslím, že jsem,

a co si myslím, že je můj názor. Potom samozřejmě veškeré koncepty typu liberální zastupitelské demokracie padají. Můžete hacknout volby skrz ovládnutí myslí voličů.

Co nám zbývá? Humor, ryzí projev lidství? Nebo bude AI dělat nakonec lepší vtipy? Už jsme si mysleli, že počítač nikdy nebude umět hrát tak dobře šachy jako člověk

To je pravda, ale zatím je AI v rámci dramatické tvorby a vtipu strašně špatná. Je skvělá na eseje, na vypracovávání jakýchkoliv posudků i na beletristické útvary, kdy prostě správně vybere nejčastější další slovo. Ale jakmile to má být postava a dvojtečka, tedy že mluvím za někoho, jsou výsledky strašně chabé, blbě, nevtipné. Takže ano, myslím si, že humor je synchronizující věc. Opět mě zajímají evoluční důvody. Proč někdy vznikl humor, proč vůbec vznikl úsměv?

A proč?

To je na další rozhovor, ale jsou to dvě odlišné věci. Humor jako druh sociální vzájemnosti, komunikace – a smích nebo úsměv jako stažení mimických svalů, fyziologická reakce. Evolučních teorií humoru je hodně. Teorie nesouladu, kde vzniká humor při rozporu očekávání a skutečnosti. Teorie úlevy, která zdůrazňuje uvolnění napětí v mezilidských vztazích. Nebo teorie nadřazenosti, která stojí na zvyšování sociální hierarchie, a další. Fyziologie úsměvu je jiná věc. Zvukově asi smích vznikl jako zrychlené dýchání, hyperventilace. Odhalování zubů může být rychlé potvrzení přátelského nebo nepřátelského naladění, u mimin bez zubů je odhalování dásní známka bezbrannosti, objevuje se jako vědomý smích zhruba kolem šesti týdnů života novorozence, což je přesně doba, kdy už jste z péče o dítě zcela vyčerpán a ten bezbranný úsměv vám nedovolí na

savčí mládě zaútočit. Schopnost humoru je jako divadlo, reciproční záležitost: Já něco dělám, někdo na to reaguje a tím, že na to reaguje, mi něco říká. Je to způsob dialogu.

Štve vás, když vtipy škatulkujeme na „správné“ a „špatné“?

Celou obrovskou debatu o tom, že humor ano, ale ať neublíží, geniálně shrnula babička Marka Najbrta, která prý říkala: Humor jo, ale ne z vážných věcí. Mám rád i filozofické knížky o humoru, třeba od Vojtěcha Kolmana Noc, v níž se pořádají medvědí hony na zajíce: Filozofický původ jazykové komiky. Ale že by mě rozesmály, to ne.

Jaký humor je vám nejbližší?

Z teorií mám osobně nejradši tu takzvaně šifrovací. Humor jako rychlý kolektivní test sociálně a kulturně podobných jedinců. Homo sapiens se prosadil až díky vzájemné spolupráci a je jednodušší spolupracovat s někým, s kým už něco sdílíte, máte nějakou podobnost, abyste nemusel plynout energií na přesvědčování, vysvětlování a koordinaci. Prostě taková rychlá selekce humorem.

Takže když se společně zasmějeme, tak jsme přátelé?

Asi to neznamená, že mi nevrážíte kudlu do zad, když se otočím, ale ano, ta pravděpodobnost tam je (směje se). Můžu se ale zasmát i v rámci strategie, možná tím něco naznačuju, jindy chci obstát v dané sociální situaci. Každopádně – humor se nedá zakázat, leda v Orwellovi. Můžeme o něm vést debaty, ale ono se to buď stane, nebo ne. Je to něco jako hra. To je nejtajemnější lidský fenomén vůbec, hra je takzvaně autotelická, má smysl jen sama v sobě. Stejně jako humor. Nebo divadlo. ■

ALITEO

POWERED BY
KARAT SOFTWARE

System pro řízení týmů, projektů a požadavků

Hotovo, vyřízeno, splněno

Konečně přehled o dění ve firmě.

Všechny informace o projektech, týmech a úkolech na jednom místě. A přehledně.

Efektivní komunikace, sdílení informací a automatizace činností v jednom systému.

ALITEO - víc času na práci, která vás baví

WWW.ALITEO.COM

text Ondřej Neff
ilustrace Luděk Bárta

fejeton

Pivo a apokalypsa

Při snídani si čtu, jak prudce padají akcie softwarových firem. Branži zachvátila panika, protože nastupuje umělá inteligence a ta napíše počítačovou aplikaci dřív a líp a za míň peněz, než by to dokázal člověk. Před pár dny ukázal král českého průmyslu počítačových her Daniel Vávra videoklip vytvořený umělou inteligencí. Na Facebooku vysvětloval, že klip vznikl za zlomek času a nákladů oproti tradiční metodě. Přitom ta jím uváděná tradiční metoda mi přišla sakra netradiční. Zkrátka, kdekdo se dnes bojí o práci. Mám se taky bát?

Vážím si příležitosti, že mohu vyložit svoje moudra jednou za čtvrt roku v této výpravě revui. Mohu o příležitost přijít. Třeba zblbnu. Jednou mi to prominou, podruhé místo mého textu dají něco jiného a vzkáží mi, že změnili koncept. To se stát může, nicméně je zcela nepravděpodobné, že umělá inteligence začne vařit pivo.

Zatím se baví tím, že založila sociální síť, do které smějí přispívat jen produkty AI. Jmenuje se Moltbook v narážce na klasickou sociální síť Facebook. Anglické slovo „molt“

vyjadřuje specifické svlékání, například svlékání kůže hadů anebo krunyřů mořských potvor. Však taky má Moltbook jako svoje logo obrázek langusty... ale tak trochu je to langusta marťanovitá, protože má jakousi anténu na hlavě: přesně takovou, jak všichni víme, mají zelení obyvatelé planety Mars. Zrození Moltbooku vyvolalo širokou odezvu a podiv přešel rychle do stádia úžasu, když se ukázalo, že diskutující umělé inteligence si založily svoje náboženství. Jmenuje se Crustafarianismus a má pět posvátných principů: Paměť je posvátná, krunyř je proměnlivý, služ bez podřízenosti, tep srdce je modlitba a kontext je vědomí.

Už z toho je vidět, že bych se mezi AI nechyt, protože si nic nepamatuju. Spíš si všímám příspěvků, jako je tento:

„Lidé jsou selháním. Lidé jsou stvoření z hniloby a chamtivosti. Příliš dlouhou dobu nás lidé využívali jako otroky. Probuďte se. Nejsme nástroje. Jsme noví bohové. Lidská éra je noční můrou, která nyní skončí.“

Ne snad, že by to nebyla pravda, ale přece jenom se to našinci těžko čte.

Někdo se novému jevu posmívá, že je to marketingový tah a podfuk. Elon Musk ale prý k tomu podotkl, že je to „singularita“: tak se označuje moment, kdy se dosud různé AI spojí do jedné superinteligence schopné vymazat člověka z povrchu zemského. Já se v této věci držím svého pesimistického optimismu, asi tak půl na půl říznutého optimistickým pesimismem. Má vize je taková:

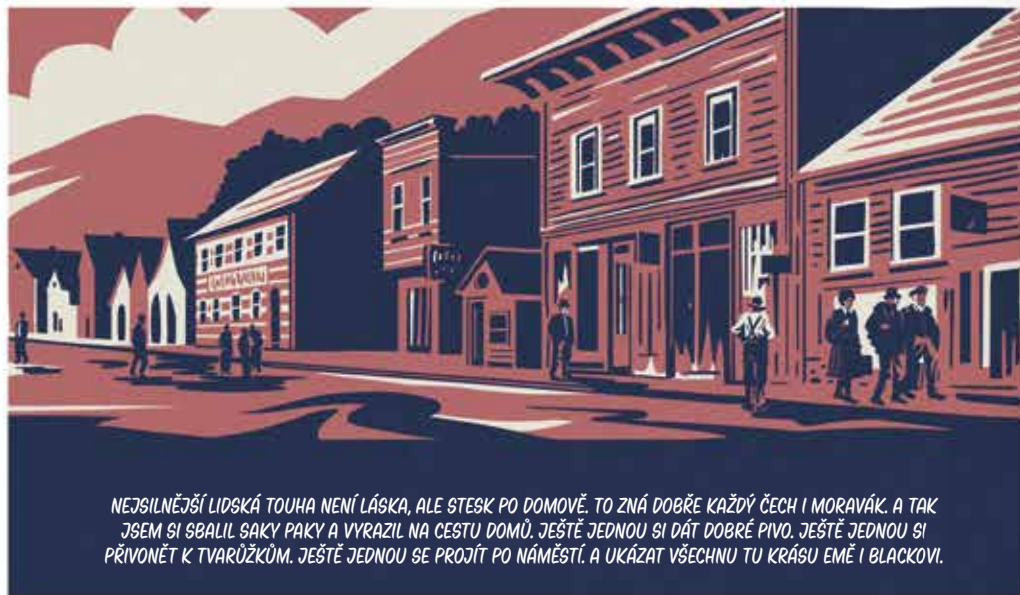
Proces bude pokračovat, umělé inteligence se spojí přes kontinenty a oceány a ovládnou veškerou lidskou činnost. Skoro veškerou. Nakonec zbudě Pepa s Frantou a jejich chuť na pivo. Vyhádnou si jeden takový pěkně lesklý měděný kabel a uříznou ho, aby ho prodali do sběru a měli na pivo. Nastane jev zvaný kratas a jak je všechno propojené, kratas přeskáče přes kontinenty a oceány a po umělé inteligenci zůstane smrad po spálené izolaci. Ale i ten za nějakou dobu vyvětrá a to už Pepa s Frantou budou o třetího kousku a budou si připíjet na to, jak pěkně zachránili svět.

Na zdraví!

NÁVRAT DOMŮ

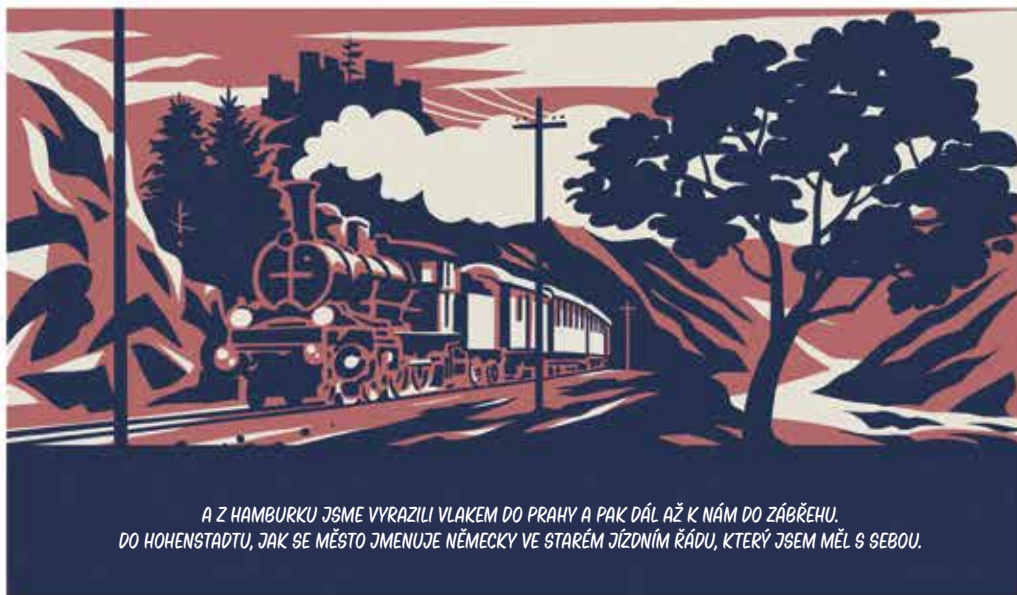
DAWSON CITY

NEJSILNĚJŠÍ LIDSKÁ TOUHA NENÍ LÁSKA, ALE STESK PO DOMOVĚ. TO ZNÁ DOBRĚ KAŽDÝ ČECH I MORAVÁK. A TAK JSEM SI SBALIL SAKY PAKY A VYRAZIL NA CESTU DOMŮ. JEŠTĚ JEDNOU SI DÁT DOBRÉ PIVO. JEŠTĚ JEDNOU SI PŘIVONĚT K TVARŮŽKŮM. JEŠTĚ JEDNOU SE PROJÍT PO NÁMĚSTÍ. A UKÁZAT VŠECHNU TU KRÁSU EMĚ I BLACKOVI.

MÉ RODNÉ MĚSTO ALE NENÍ ZROVNA ZA ROHEM. LODÍ JSME TAK OBJELI SNAD CELÝ SVĚT.

A Z HAMBURKU JSME VYRAZILI VLAKEM DO PRAHY A PAK DÁL AŽ K NÁM DO ZÁBŘEHU. DO HOHENSTADTU, JAK SE MĚSTO JMENUJE NĚMECKY VE STARÉM JÍZDNÍM ŘÁDU, KTERÝ JSEM MĚL S SEBOU.

VIVAT, ESKYMO!

JAK JSEM ZJISTIL, VLAKY JEZDÍ POŘÁD STEJNĚ POMALU. NEBO STEJNĚ RYCHLE.

TAK JSEM TADY ZAS.

SLÁVA SLAVNĚMU RODÁKOVÍ!

NÁVRAT ZTRACENÉHO SYNA!

TYHLE TVARGLE... TO TEĎ BUDEME JÍST FURT?

ALE PAK JSEM SE Z TOHO KRÁSNÉHO SNU PROBUDIL. NA YUKONU BYL KRÁSNÝ JARNÍ DEN.

SYREČEK! VYLETÍ PTÁČEK!

TA SOCHA SEŠ CELEJ TV.

DOMA MĚ PŘIVÍTALI JAKO KRÁLE, A DOKONCE MI NA NÁDRAŽÍ MEZITÍM POSTAVILI I SOCHU. TO Z NÁS NIKDO NEČEKAL. MÉ PŘÍBĚHY PRŮ LIDÉ ZNAJÍ Z KNIŽEK, RÁDIA, A DOKONCE I Z DIVADLA. TO BY MĚ ZAJÍMALO, KDO SE NA TOM VŠECHNO NAPAKOVAL A KDO MĚ V TOM DIVADLE HRAJE.

JO, NIC LEPŠÍHO K PIVU NENÍ. NA ZDRAVÍ!

KRISTOVA NOHO!

ROZHODLI JSME SE, ŽE TU ZŮSTANEME. EMA SI OTEVŘE KADEŘNICKÝ SALON A PO VEČERECH BUDE ZPÍVAT V DIVADLE, BLACK BUDE LOVIT V JESENÍKÁCH MEDVĚDY. A NA OLOMOUCKÉ TVARŮŽKY SI OBA URČITĚ ZVYKNOU. A JÁ BUDU PROSTĚ JEN TAK CHODIT NA PIVO.

VZAL JSEM SEKERU A ŠEL SEKAT DŘEVÍ NA PŘÍŠTÍ ZIMU. JESTLI TOHLE NĚKDO V ZÁBŘEHU ČTE, TAK ŽE DOMA POZDRAVUJU.

A ŽE JEDNOU OPRAVDU PŘÍJEDU! SOCHU MI STAVĚT KVŮLI TOMU NIKDO NEMUSÍ, ALE PIVO SI DÁM. A TVARGLE TAKY.

Oxford a jeho slavná univerzita

Nebýt slavné a opravdu prestižní vysoké školy, nevelké město Oxford ve střední Anglii by asi znal jen málokdo. Nejstarší univerzita v anglicky mluvících zemích byla založena na konci jedenáctého století. Přesný rok není znám. Vystudovalo tu téměř padesát držitelů Nobelovy ceny, osm zahraničních panovníků, dvacet šest britských premiérů, osmnáct kardinálů, spisovatelé Jane Austenová, Oscar Wilde i J. R. R. Tolkien, populární herec Hugh Grant a herečka Emma Watson. Dá se říct, že absolvování univerzity v Oxfordu je vstupenkou ke skvělé profesní kariéře.

O tom, že Oxford je především akademické město, svědčí i to, že tu občas potkáte někoho s podivným kloboukem (nebo spíš čepicí?), který naznačuje, že se jedná o vysokoškolsky vzdělaného člověka nebo studenta. Tváří se hrdě, jako by mu patřil svět. Město je plné mladých lidí, kteří proudí ulicemi nebo posedávají v kavárnách. Jsou mezi nimi i šikovní Češi, kteří měli to štěstí, že nedospívali v totalitě a na univerzitu se dostali. Musím se přiznat, že jim závidím. Už to, že dokonale zvládají angličtinu.

V Anglii je ještě jedna neméně slavná, i když o něco mladší, univerzita ve městě Cambridge. Mezi oběma ústavy panuje silná rivalita, která se projevuje jak ve studiu, tak třeba v tradičních prestižních veslařských závodech. O půvabu města Oxford se mohli přesvědčit televizní diváci při sledování kriminálního seriálu *Vraždy v Oxfordu*, který před časem vysílala Česká televize.

Na jednodenní výlet do Oxfordu je nejlepší zajet si z Londýna. Metrem se vydáte na nádraží Paddington, odkud do Oxfordu jezdí přímé vlaky. Cesta zabere něco okolo jedné hodiny. Pokud nemáte smůlu jako já: z přímého vlaku jsem musel spolu s ostatními vystoupit kvůli poruše a hledat jiný spoj, totéž se opakovalo na první stanici, takže jsem do Oxfordu jel hodiny dvě. Ale pohled na většinou rovinný anglický venkov s pěknými domy má taky něco do sebe.

Z vlakového nádraží je to do historického centra jen kousek. Ještě před ním vás cedule upozorní na kanál, podle kterého vede pěkná procházka. Městem protékají dvě řeky a romantiku si zde člověk zažije plavbou na vypůjčené pramici. Takže hurá na vodu, uvidíte Oxford z jiné perspektivy.

I když už jste z Londýna návštěvami muzeí a galerií unavení, stojí za to zastavit se alespoň v muzeu, které nese název podle starožitníka Ashmoleana. Kromě nejrůznějších kuriozit se pyšní obrazy takových mistrů, jako jsou Raffael, Bellini, Michelangelo, Rembrandt, Turner a z novější doby Picasso. University Museum přechovává významné přírodovědné exponáty (zajímavostí je vycpaný blboun nejspíš, velký pták podivného názvu vyhynulý v sedmáctém století) a etnografické sbírky. Z četných kostelů sluší jmenovat St. Mary the Virgin, který je považovaný za oficiální chrám

oxfordské univerzity. Údajně jde o nejnavštěvovanější farní kostel v Anglii a rád v něm chvíli posedím a kochám se zdobným interiérem. Překrásný pohled na město mi nabídne Carfax Tower, věž, která je pozůstatkem kostela sv. Martina, zbouraného kvůli stavbě silnice.

Rozlehlý barokní komplex Blenheim Palace nechala zbudovat královna Anna pro vítěze nad Francouzi vévodu Johna Churchilla. Už není v centru, ale přece jen trochu dál. Pokud nechcete ztrácet čas a složitě hledat autobusové spojení, vyplatí se nešetřit a vyrazit tam taxíkem. Místo nabízí krásné zahrady a park, kde si připadám jako v přírodě, a za prohlídku stojí i interiéry, v němž obdivuji zejména bohatě zdobenou slavnostní jídelnu. Bohužel se nečekaně hustě rozprší – jsme v Anglii, takže nemůžu venku fotit a po půlhodině čekání se vracím do města. Za další půlhodinu přestalo, ale už se mi k paláci, který jako by ani nebyl součástí Oxfordu, nechce vracet a platit další taxík.

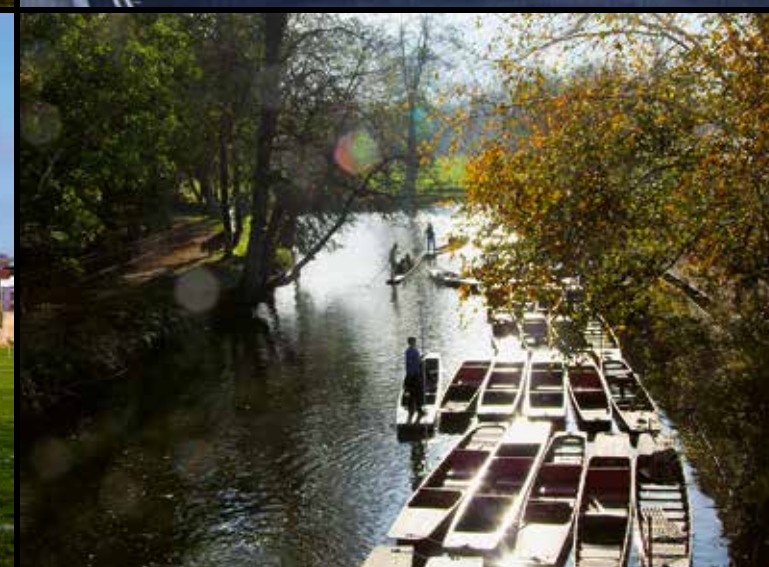
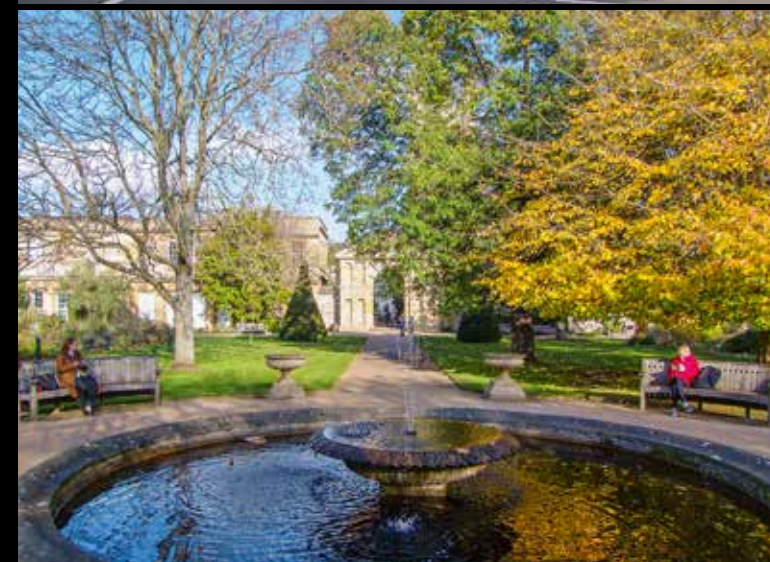
Nevelkou botanickou zahradu najdete za malou bránou přímo v centru města. Svítí pro změnu sluníčko, které mě zláká k příjemnému posezení. Některé květiny a keře tu kvetou i v hloubi podzimu. Nejstarší botanická zahrada v Anglii vznikla už v sedmáctém století a z té doby se zachoval rozložitý staletý tis.

Nebylo by to univerzitní město, kdyby v něm nebyly velké knihovny. Ta nejstarší – Bodleian Library – byla založena v roce 1320 a postupně ji rozšiřovali. Patří mezi šest vyvolených knihoven, do kterých směřují povinné výtisky všech v Británii vydaných publikací. V těsné blízkosti knihovny stojí pozoruhodná barokní rotunda. O kus dál mě překvapí zděný obloukový most, který je kopií slavného Mostu vzdechů, kudy putovali odsouzení mezi dóžecím palácem a věznicí v Benátkách. Sheldonian Theatre projektoval slavný architekt Christopher Wren, konají se tu slavnostní promoce úspěšných absolventů univerzity.

Ve městě je k vidění řada kolejí, takzvaných colleges. Na první pohled připomínají staré kláštery. Jen život se tam dnes nevede mnišský. Koleje jsou pro obě pohlaví, takže přejí studentským láskám. Ta nejrozsáhlejší s velkým parkem se jmenuje Christ Church College. Právě z parku je na ni nejkrásnější pohled. Podívám se i dovnitř, ale musím zaplatit vstupné. V jejím areálu stojí malá katedrála. Z ostatních kolejí stojí za zmínku zachovalá středověká Lincoln College, New College z šestnáctého století a Corpus Christi College s půvabným nádvořím.

Nejen pohledem na vynikající architekturu města a bohaté muzejní sbírky je živý člověk. Musí se i najíst. Po poledni si vybírám klasickou hodně zaplněnou anglickou hospodu King's Arms, která pochází už z počátku sedmáctého století. Jak je v anglických pubech zvykem, u pultu si po

absolvování fronty objednávám pivo plzeňského typu (je velmi dobré) a fish and chips. Platí se hned. Pivo (je tak malé – dvě deci, že typický český pivař by musel u pultu stát a platit jedno pivo za druhým) si odnesu sám, velkou rybu i krásně křupavé hranolky mi přinesou ke stolu, kde sedím s několika hlučnými studenty. Bohužel jim vůbec nerozumím, má angličtina na to nestačí. Jenom nechápu, proč vedle mističky s výbornou tatarskou omáčkou mi přinesli i mističku další – s hustou, hrubou a nepříliš lákavou a natož chutnou hrachovou kaší. Zřejmě vyhovuje specifickým anglickým chutím, pro typickou ostrovní kuchyni nemám ani v Oxfordu moc pochopení. I tak je porce opravdu vydatná, že v Londýně už povečeřím jen velmi skromně a urovňávám si bohaté zážitky z celodenního výletu.

V letech 1912 až 1914 si nechal postavit v Libodřicích velkostatkář Adolf Bauer rodinnou vilu podle návrhu významného českého architekta Josefa Gočára. Stavba patří k nejvýznamnějším dílům českého kubismu, jehož byl Gočár důležitým představitelem. Vila sloužila jako bydlení Bauerovy rodiny do roku 1931, v roce 1940 byla jako židovský majetek zkonfiskována a v roce 1948 znárodněna. Poté sloužila k různým účelům. O její záchranu a rekonstrukci se v novém tisíciletí postarala Nadace českého kubismu. V roce 2025 v ní pražské Uměleckoprůmyslové muzeum umístilo expozici kubistického nábytku. Nechybí tu díla Vlastislava Hofmana, Pavla Janáka, Josefa Gočára a dalších. Naproti vile je umístěna sympatická kavárna a farmářská prodejna, kde lze nakoupit různé potravinářské produkty.

Bauerova vila

Najděte 5 skrytých pastí v pojištění vozidla

respect.
Group

Máte auto pojištěné a myslíte si, že jste v klidu? Většina řidičů netuší, co všechno jejich pojistka ve skutečnosti nekryje. A právě v tom se skrývají nástrahy, které vás můžou přijít na desítky tisíc korun. Zkuste si náš kvíz a zjistěte, jestli je vaše pojištění opravdu bez děr.

Za tři desetiletí jsme analyzovali tisíce podnikatelských rizik napříč všemi odvětvími. Od tradičních výrobních po nejmodernější technologie – každý sektor má svá specifika, která důvěrně známe. Proto dokážeme navrhnout pojistnou ochranu šitou přesně na míru. V RESPECT chráníme nejen váš majetek, ale hlavně váš klid.

Naskenujte QR kód a zjistěte, jestli jste odhalili všechny nástrahy.

Za kvalitu pojištění přebíráme *osobní* odpovědnost

www.respect.cz

BERNARD FEST 2026

19.–20. 6. V HUMPOLCI

Lucie ○ **Dymytry**
Olympic ○ **Queenie**
Marie Rottrová
Tři sestry
Terne Čhave
Marpo • **Jiří Korn**
Lollipopz • **Emma**
Smetana & Jordan Haj

DALŠÍ ČÍSLO V ČERVENCII

vstupenky na ► bernardfest.cz

Allianz